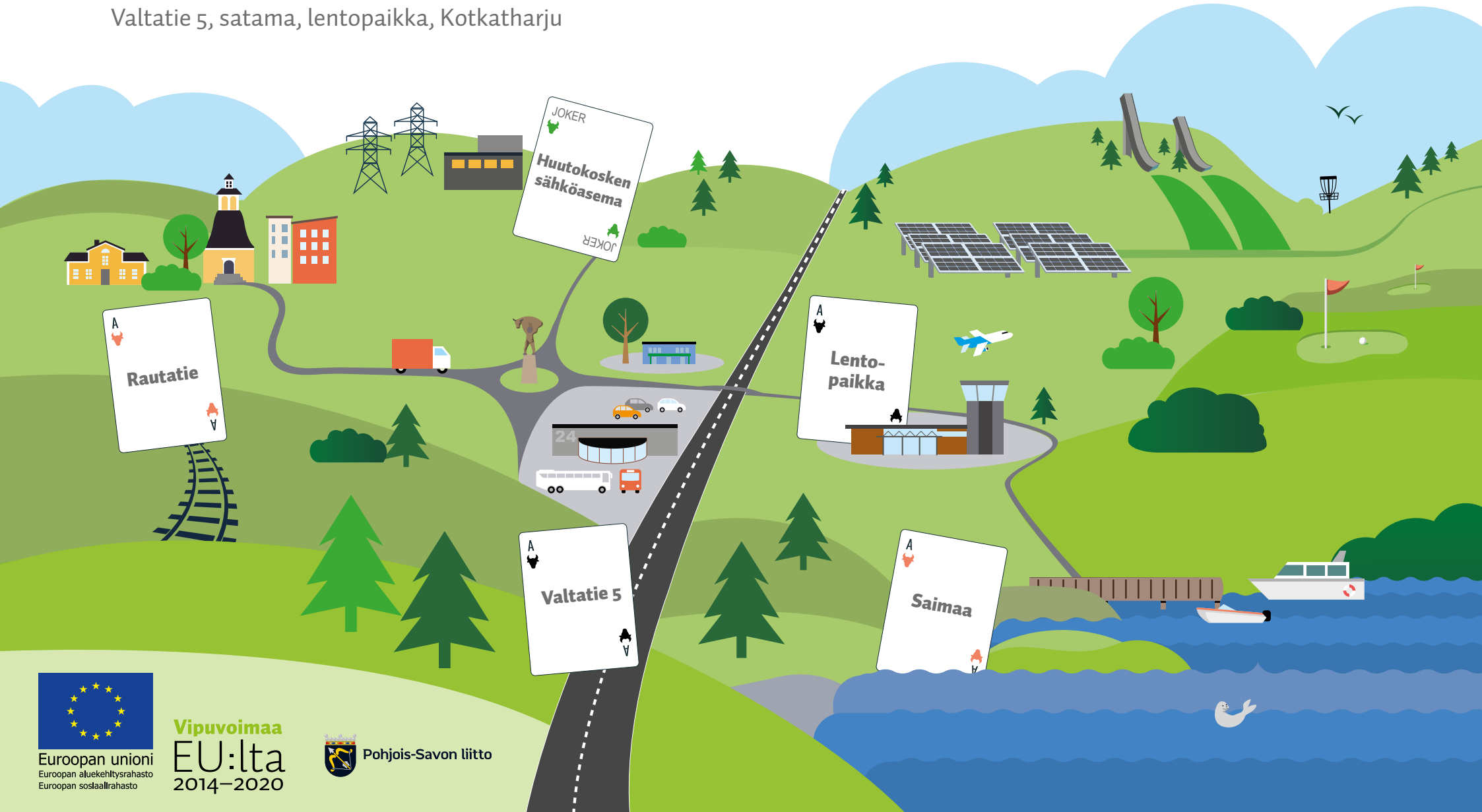

Logistisesti loistava – Joroinen 2030

Master Plan

Valtatie 5, satama, lentopaikka, Kotkatharju

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Pohjois-Savon liitto

Sisältö

ALKUSANAT.....	3	KOTKATHARJU.....	29
VISIO 2030	4	Nykytila: Kotkatharju	30
MASTER PLANIN LÄHTÖKOHTA JA PÄÄTAVOITTEET	5	Golfalueen kehittämissuunnitelma 2021	31
JOROINEN JA MASTER PLAN -ALUE KARTALLA.....	7	Tavoitteet: Ulkoilmaelämysten Kotkatharju kutsuu.....	32
JOROISTEN JA MASTER PLAN -ALUEEN ESITTELY	8	Suunnitelmallinen markkinointi	33
VALTATIE 5 RISTEYSALUE.....	11	Yhteistyö Kotkatharjun pyöreässä pöydässä	34
Nykytila: Valtatie 5 ja rautatie.....	12	Tunnettuus ja saavutettavuus.....	35
Tavoitteet: Uusia yrityksiä ja lisää työpaikkoja	14	Jätehuolto ja liikenneturvallisuus.....	36
Kirkonkylän risteysalue.....	15	Kestävä matkailu ja elinvoima	37
Vt5-kehitysalue Pohjois-Savon portti.....	16	Paikalliskulttuuri ja kestävä liikkuminen	38
Koskenkylän risteysalue.....	17	Kotkatharju SWOT	39
Rantasalmen risteysalue.....	18	SAIMAAN REITTI JA LUONTOTORNI	40
Kuvansin risteysalue	19	Tavoitteet: Turvallinen, kestävä ja houkutteleva ulkoilu	41
Valtatie 5 SWOT	20	JOROISTEN SATAMA.....	42
VARKAUDEN LENTOPAIKKA.....	21	Nykytila: Joroisten satama	43
Nykytila: Varkauden lentopaikka	22	Tavoitteet: Sujuvasti Saimaalle.....	44
Tavoitteet: Uusia yhteyksiä ilmassa ja maalla	23	Tunnettuus ja saavutettavuus 1/2	45
Viideltä portaalta moneen suuntaan	24	Tunnettuus ja saavutettavuus 2/2.....	46
Kehitys ja investoinnit leveämmille hartioille	26	Saavutettavuus eri kulkutavoin	47
Yhteistyö Joroisissa ja alueella	26	Rakenteet, palvelut ja ympäristö	48
Kentän verkosto ja lentokenttäpaikkakuntien verkosto	27	Elinvoima, vetovoima ja lumovoima	49
Varkauden lentopaikka	27	Joroisten satama SWOT	50
Varkauden lentopaikka SWOT	28	HANKETIEDOT	52
		Joroinen – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä	

Alkusanat

Pohjois-Savon liiton rahoittama EAKR-hanke Joroinen – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä sai loppuvuonna 2022 tehtäväkseen laatia Joroisiin valtatie 5:n risteysaluetta, Joroisten satamaa, Joroisissa sijaitsevaa Varkauden lentopaikkaa sekä Kotkatharjun ulkoilualuetta koskevan kokonaisvaltaisen kehittämissuunnitelman eli Master Planin.

Suunnittelutyölle asetettuja keskeisiä tavoitteita alueen kehittämiseksi ovat saavutettavuuden parantaminen maitse, vesitse ja ilmaitse sekä erilaisen yritystoiminnan saaminen alueelle: 5-tien risteysalueelle eri toimialoilta, lentopaikalle TKI- ja digitalisaatioaloilta sekä satamaan ja Kotkatharjulle matkailualalta. Hankkeen muista toimenpiteistä ja suunnitelmista Master Plan -alueeseen liittyvät Saimaan reitin suunnitelma sataman ja Kotkatharjun välille, Kotkatharjun alueen markkinointisuunnitelma, lentopaikan kehittämis-suunnitelma sekä Karhulahden kotiseutumuseon etujen huomiointi, joihin Master Planissa viitataan.

Hankkeessa aktiivinen työskentely kesti 13 kuukautta, josta 6 kuukauden ajan projektikoordinaattorin työparina oli paikkatietoon erikoistunut projektiassistentti. Master Plan -prosessin lopputuotoksena syntyi tämä dokumentti, joka jakaantuu lähtökohdan ja johdanto-osan jälkeen 5-tien risteysaluetta, Joroisten satamaa, Varkauden lentopaikkaa sekä Kotkatharjua koskeviin päälukuihin. Kukin pääluku alkaa tiivistelmällä ja päättyy SWOT-analyysiin.

Toivottavasti tämä suunnitelma tarjoaa varteenotettavaa tietoa, perusteltuja näkemyksiä, kattavan kokonaiskuvan ja sopivassa suhteessa myös Joroisten ainutlaatuisuutta korostavia mahdollisuuksia, jopa villejä ideoita. Osin suunnitelma on runsauden sarvi, josta voi valita kuhunkin hetkeen ja resursseihin sopivia toimenpiteitä ja johon voi palata myöhemminkin aikojen muuttuessa.

Joroinen – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä -hanke kiittää Pohjois-Savon liittoa hankerahoituksesta sekä kunnan edustajista koostunutta epävirallista ohjausryhmää vankasta selkänöjasta, kannustuksesta ja luottamuksesta. Hankkeen järjestämistä, Master Planin pohjana ollutta tiedonkeruuta varten järjestetyistä yleisötilaisuuksista ja verkkokyselyistä on tullut arvokasta tietoa ja mielenkiintoisia näkemyksiä kuntalaisilta, yrityksiltä ja järjestötoimijoilta.

Joroisissa

Projektikoordinaattori ja projektiassistentti

Saavutettavuus, vihreä teknologia ja kestävä matkailu

Visio 2030

Joroinen houkuttelee yrittämään, muuttamaan ja lomailemaan.

Joroinen tarjoaa uusiutuvaa energiaa, kestävä matkailua, yhteisöllisyyttä ja monipuolisia harrastusmahdollisuuksia

Master Planin lähtökohta ja päätavoitteet

Logistisesti loistava saavutettavuus ja tunnettuus

Saavutettavuus muodostuu Joroisten, etenkin Master Plan -alueen konkreettisista kohteista sekä niitä yhdistävistä väylistä sekä infrastruktuurista. Tunnettuutta rakennetaan johdonmukaisesti strategioiden perusteella eri kanavissa. Osatekijät ovat keskenään vuorovaikutuksessa ja tukevat toisiaan.

● = saavutettavuus
● = tunnettuus

Master Planin lähtökohta ja päätavoitteet

Logistisesti loistava Joroinen 2030 hyödyntää täysimääräisesti alueellaan valtatie 5, Varkauden lentopaikan, Joroisten satamien, rautatien, Huutokosken sähköaseman, voimalinjojen, uusiutuvan energian hankkeiden sekä Kotkatharjun ulkoilualueen suomat mahdollisuudet lisätäkseen elinvoimaansa.

Elinvoiman kuten yritysten ja työpaikkojen määrän sekä siten kunnan verotulojen kasvu ja palvelujen järjestämissä mahdollisuuksien parantuminen heijastuvat myönteisesti kunnan vetovoimaan ja pitovoimaan.

Parhaimmillaan Joroisten asukasmäärä kääntyy kasvuuun, ikärakenne alkaa nuortua, kehittyvät kaupalliset palvelut alkavat houkutella yhä enemmän myös matkailijoilta ja loma-asukkaita ja kirkonkylän autiot liiketilat heräävät jälleen elämään. Kenties asuntorakentaminenkin vilkastuu ja Joroinen pystyy tulevaisuudessa tarjomaan esimerkiksi lukio-opetusta.

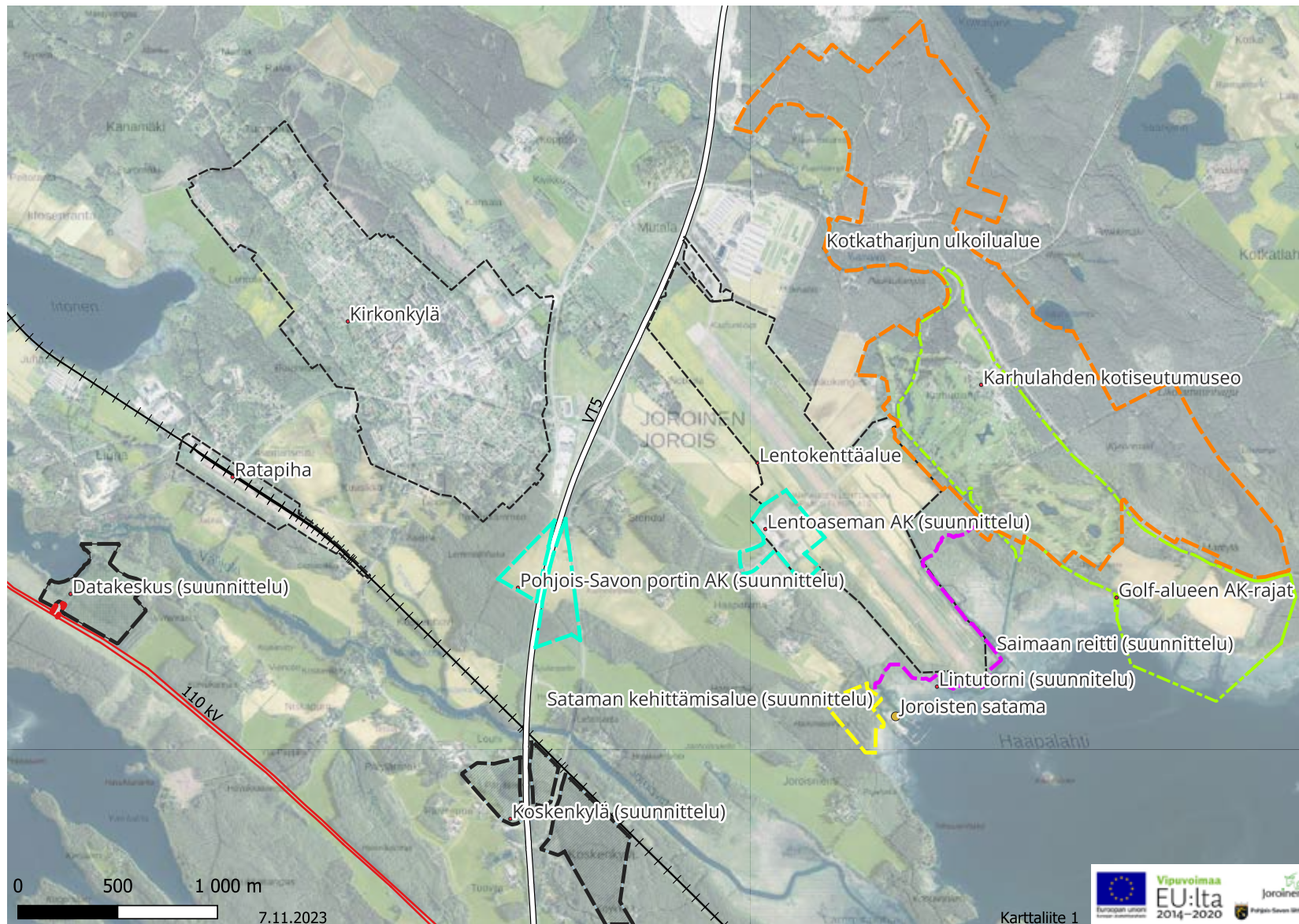
Master Planin aikajänne ulottuu vuoteen 2030, sillä kyseiseen vuoteen tähtäävät myös Joroinen – Liikuttavan hyvä, Joroisten kunnan strategia 2022–2030 sekä syksyllä 2023 valmisteilla ollut, vuonna 2024 valmistuva Joroisten kunnan elinvoimaohjelma 2024–2030.

Vuoteen 2030 Master Plan -alueella tavoitellaan ensisijaisesti seuraavia asioita:

- Joroisten tunnettuuden ja saavutettavuuden parantaminen yritysten sijoittumisen, matkailun ja kuntamarkkinoinnin edistämiseksi 2024
- Varkauden lentopaikka: pääsy tavoitetasolle 2 mahdollisimman nopeasti, viimeistään vuoteen 2025 mennessä
- Valtatie 5, Itä-Suomen valtavyöly: yritystonttien kaavoitus, markkinointi ja rakentuminen niin, että vesi- ja viemäriverkosto on valmis 2025 sekä alueen kadut 2025–2026
- Kotkatharjun ulkoilualueen monipuolistuminen ja kehittyminen kohti matkailualueetta mm. majoitustarjonnan lisäämisellä vuodesta 2024 alkaen
- Saimaa-yhteyden ja Joroisten satamien tunnettuiden ja saavutettavuuden kehittäminen 2024–2025

Master Planissa valtatie 5 risteysaluetta, Varkauden lentopaikkaa, Kotkatharjua ja Joroisten satamaa käsitellään omissa luvuissaan. Kunkin luvun lopussa on kyseisen alueen SWOT-analyysi.

Joroinen ja Master Plan -alue kartalla

Joroisten ja Master Plan -alueen esittely

1 Johdanto

Pohjois-Savoon kuuluva, vuonna 1631 perustettu Joroisten kunta tunnetaan 2020-luvulla valtakunnallisesti parhaiten Järvikylä-tuotemerkin salaateista ja yrteistä, *Jari-Pekka Joroinen 24 h* -liikenneasemasta sekä *Finntriathlon*-tapahtumasta, jota edeltänyt Suomen ensimmäinen teräsmieskilpailu järjestettiin 40 vuotta sitten Joroisissa 1983.

Joroisille leimallisia piirteitä ovat myös kartanot, joissa puhuttiin aikoinaan ranskaa – tästä syystä Joroista on kutsuttu myös Savon Pariisiksi. Vuonna 2021 Joroinen valittiin Suomen liikkuvimmaksi kunnaksi, ja liikunta ja hyvinvointi ovatkin kunnalle ja kuntalaisille tärkeitä asioita. Kulttuurin saralla kunta tunnetaan myös *Joroisten Musiikkipäivistä*.

Joroisissa Huutokoskella sijaitseva Fingrid Oyj:n sähköasema ja varavoimalaitos sekä sieltä lähtevät suurjännitelinjat ovat nousseet vuonna 2022 voimistuneen energiamurroksen vuoksi valtakunnallisen mielenkiinnon

kohteeksi: etenkin aurinkovoimatoimijat ovat kiinnostuneet Joroisista aurinkopuistojen sijoituspaikkana, ja Joroinen on alkanut kehittyä aurinkovoimakuntana ja koota valtakunnallista Aurinkovoimakuntien verkostoa.

2 Väkiluku ja asuminen

Tilastokeskuksen mukaan Joroisten väkiluku on laskenut jatkuvasti vuodesta 1991 alkaen. Joroisissa oli 4557 asukasta syyskuun lopussa 2023. Kuviossa näkyvän Tilastokeskuksen väestönkehityksen trendiennusteen mukaan asukasluvun lasku jatkuu koko ennustekauden eli vuoteen 2040. Suunta on sama mutta vauhti hitaampi, ellei huomioida muuttoliikettä.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan kesämökkejä Joroisissa oli vuonna 2022 kaikkiaan 1183 kappaletta. 2080 asuinrakennuksesta valtaosa eli 1921 oli omakoti- ja paritaloja. Asuntokuntien keskipakko oli 1,9 henkilöä.

3. Työpaikat ja työvoima

Pohjois-Savon liiton kokoaman, Tilastokeskuksen tietoihin perustuvan tuoreimman **työpaikat toimialoittain** -tilaston mukaan Joroisissa oli vuoden 2021 lopussa 1326 työpaikkaa, joista 26,4 prosenttia oli alkutuotannossa, 22,2 jalostuksessa ja 51,4 palveluissa. Alkutuotannon osuus oli suurempi kuin muissa Pohjois-Savon kunnissa.

Joroisten työvoimasta oli vuonna 2022 työttömänä 7,5 prosenttia, mikä oli maakunnan neljänneksi paras luku. Vuonna 2021 prosenttiosuus oli 8,0, 2020 10,4 ja 2019 se oli 7,8.

Joroisten työpaikkaomavaraisuus on ollut Tilastokeskuksen mukaan koko 2000-luvun vähintään 73,0 prosenttia, tuo matalin luku on vuodelta 2005. Vuonna 2021 **Joroisten työpaikkaomavaraisuus** oli 74,3 prosenttia eli Pohjois-Savon toiseksi matalin Tervon jälkeen. 18–64-vuotiaiden työttömyysaste on ollut 2000-luvulla korkeimmillaan 16,0 prosenttia vuonna 2015 ja matalimmillaan 9,2 prosenttia vuonna 2021, mikä on tuorein tieto.

Pohjois-Savon liiton koostamien Tilastokeskuksen tietojen perusteella **pendelöinnissä** eli kuntarajat ylittävissä työmatkaliikenteessä Joroisten luku vuonna 2021 oli -458, eli näin paljon enemmän Joroisista käytiin töissä muissa

Joroisten väkiluvun kehitys	Trendi	Ilman muuttoliikettä
Tilanne 31.9.2023: 4557		
Ennuste 2025	4330	4477
Ennuste 2030	3999	4264
Ennuste 2035	3717	4067
Ennuste 2040	3484	3870

kunnissa kuin päinvastoin. Selvästi eniten oli Varkaudessa kävijöitä, 331. Pieksämäellä kävi 31 henkilöä, Mikkelissä 24 ja Kuopiossa 22. Muihin kuntiin Pohjois-Savossa tai sen ulkopuolella ei kohdistunut merkittävää pendelöintiä. Joroisiin töihin kulki eniten henkilöitä Juvalta, 9, sekä muutamia Rantasalmelta. Kuva Joroisiin ja Joroisista pendelöivistä perustuu Tilastokeskuksen tilastoon [Alueella työssäkäyvät](#) (työpaikat).

4. Yrityselämä

Joroisissa toimivien yritysten määrästä löytyy vaihtelevaa tietoa. Esimerkiksi [Taloustutka Oy:n](#) yritystietopalvelu antoi toukokuussa kaikilla Joroisten postinumeroilla määräksi 701 kappaletta, kun taas [Tilastokeskuksen Aloittaneet ja lopettaneet yritykset ja yrityskanta](#) Pohjois-Savossa v. 2013–2022 kertoi yritysten määräksi 348 vuonna 2022, näistä maatalous- ja puutarhayrityksiä oli 146 eli yli kolmannes. Todennäköisesti ensin mainitussa luvussa on mukana mm. yksityisiä metsätalouden harjoittajia, jotka voivat olla pääasiallisesti palkkatyössä.

Kattavia matkailutilastoja esimerkiksi yöpymis- ja kävijämääristä ei ole vuoteen 2023 mennessä kerännyt mikään toimija, joten alan taloudellisesta tai tunnettuutta lisäävästä merkityksestä ei ole saatavilla kokonaiskuva.

Vuonna 1964 perustettuun Joroisten Yrittäjät ry:hyn kuuluu vuonna 2023 yhteensä 78 jäsenyritystä.

	Alueella työssäkäyvät, Joroinen (Tilastokeskus)						
	2000	2005	2010	2015	2019	2020	2021
Yhteensä	1 703	1 616	1 585	1 379	1 433	1 364	1 326
Asuinkunnassaan työssäkäyvät	1 369	1 213	1 079	929	894	872	834
Alueelle pendelöivät	334	403	506	450	539	492	492

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset ja yrityskanta, Joroinen (Tilastokeskus)					
Vuosi	2015	2019	2020	2021	2022
Aloittaneet yritykset (lkm)	20	23	17	28	21
Lopettaneet yritykset	20	19	19	19	21
Yrityskanta	339	352	344	352	348

Yritysten toimipaikat, Joroinen (Tilastokeskus)		
	Yritysten toimipaikat (lkm)	Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1 000 euroa)
2018	645	126 262
2019	625	107 504
2020	589	110 707
2021	593	108 004

5. Joroisten kaksi taajamaa

Joroisten kunnan alueen kaksi taajamaa kirkonkylä ja Kuvansi sijaitsevat valtatie 5 välittömässä läheisyydessä.

Kirkonkylän taajaman pinta-ala oli vuoden 2021 lopussa 5,82 ja Kuvansin taajaman 3,65 neliökilometriä

Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2021 lopussa taajama-aste oli 58,1 prosenttia: kirkonkylässä asukkaita oli 1978 ja Kuvansissa 867.

Kuvansin ikärakenne oli kirkonkylää nuorempi, sillä 0–14- ja 15–64-vuotiaiden osuus oli korkeampi kuin kirkonkylässä, jossa taas yli 65-vuotiaiden osuus oli suurempi kuin Kuvansissa.

6. Kirkonkylä Master Plan -alueella

Joroisten kirkonkylässä noin 15,5 kilometriä Varkauden eteläpuolella sijaitsee suurin osa Joroisten kunnan palveluista ja kaupallisista palveluista sekä Pohjois-Savon hyvinvointialueen tuottamat palvelut.

Valtatie 5 kulkijoille kirkonkylää näkyvämpi maamerkki Joroisista on Jari-Pekka Joroinen 24 h -liikenneasema valtatie 5 ja Lentoasemantien seututie 455) risteysalueella. Liikenneasemalla pysähtyy vuosittain noin 500 000 kävijää.

Valtatie 5:n risteysalueella Joroisten kunnalla oli vuonna 2023 myynnissä kolme yritystonttia, ja

keväällä 2019 valmistuneen Yritystalon ja valtatie 5:n väliin kunnan omistamalle tontille olisi mahdollista rakentaa toinenkin yritystalo.

Kunta laatii alueelle kunnan elinvoimaa ja yritystoimintaa lisäävän Pohjois-Savon portin asemakaavan Joroisten kirkonkylän merkittävimpiä kunnallisia palveluja ovat *Päiväkoti Pyrri*, Joroisten Yhtenäiskoulu ja lukio, kirjasto, urheilutalo liikuntakenttineen ja -reitteineen sekä perhepuisto *Hui-Maa*.

Kaupallisista palveluista merkittävimpiä ovat *Oma Säästöpankki Joroinen*, päivittäistavarakauppa *S-market Joroinen*, käyttötavaraliike *Joroisten Säästökulma*, *Hotelli Joronjärki*, *Kebab-Pizzeria Kemer*, käsityö- ja sisustusmyymälä *Riikka-Piikka*, *Lelukauppa Jorolandia* sekä *Teboil Joroinen*.

Kesäinen näkymä Joroisten kirkonkylän keskustasta kohti valtatie 5.

Valtatie 5 risteysalue

Nykytila: Valtatie 5 ja rautatie

Valtatie 5 on 910 kilometrin mittainen valtavyölä lähes läpi Suomen etelästä pohjoiseen, Heinolan Lusista Sodankylään. Liikennemäärä koko välillä on 400–27 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tie kuuluu myös yleiseurooppalaiseen TEN-liikenneverkkoon.

Tie on kunnan alueella kaksikaistainen, vain Rantasalmentien (464) pohjoispuolella se on nelikaistainen.

Normaali kesäajan nopeusrajoitus Joroisissa on 100 km/h, vain Virtasalmentien (4561) risteysalueella se on 80 km/h.

Valaistus ulottuu liittymäalueiden lisäksi Kerisalontien (4652) risteyksestä Joroisten kirkonkylän pohjoisen liittymän (42) kohdalle ja Rantasalmentien liittymästä (43) Varkauden rajalle.

Valtatiehen 5 liittyviä tiehankkeita [Väylävirastossa](#) ei ole vireillä.

Vuorokausittaisen liikennemäärän kehitys Joroisissa etelästä pohjoiseen käy ilmi oheisesta kuvasta, [Väyläviraston liikennemääräkartoissa](#) vuoden 2022 tiedot lukittuvat vasta joulukuussa 2023.

Korona vähensi liikennemääriä 2020.

Valtatie 5 Juvan rajalta Joroisten kirkonkylälle kuuluu [valtakunnalliseen pyöräilyverkkoon](#), kirkonkylältä pohjoiseen Varkauteen pyöräilyverkko käyttää Kuopiontieta (4557). Reitti ei kuulu seudullisiin pyörätieverkkoihin eikä Euroopan pyöräilyliiton tavoittelemaan Euroopan laajuiseen [EuroVelo](#)-reittiin.

Viitostien kehittämisvyöhykkeeseen liittyvää monipuolista tietoa, tilastoja ja kehittämisenäkökuilma tarjoaa vuoden 2023 lopussa päättyvä [Viitoskäytävä-hanke](#).

Junalla ei pääse Joroisiin

Lähimmät henkilöliikenteen junayhteydet Joroisiin ovat Varkauden rautatieasemalta noin 17 kilometrin päästä ja Pieksämäen rautatieasemalta 41 kilometrin päästä.

[Väyläviraston Valtion rataverkko 1.1.2021](#) -tietojen mukaan Pieksämäki–Huutokoski–Joroinen–Rantasalmi–Savonlinna-radalla ei ole henkilöliikennettä eikä sähköistystä. Pieksämäki–Huutokoski–Varkaus–Joensuu-rataosuudella on henkilöliikennettä, mutta Joroisissa Huutokoskella ei ole henkilöliikennettä palvelevaa seisaketta.

[VR:n kiskobussit](#) eli dieseljunat liikennöivät vuonna 2023 lähialueella osuuksilla Pieksämäki–Joensuu–Nurmes sekä Savonlinna–Parikkala.

Rantasalmi–Savonlinna-rataosuus on suljettu liikenteeltä, koska Laitaatsalmen ratasilta purettiin 2015. Joroisten kunnanhallitus päätti 19.6.2023, että kunta osallistuu Savonlinnan kaupungin ehdottamaan tavara- ja henkilöliikenteen käynnistämiselvitykseen välillä Pieksämäki–Savonlinna–Parikkala. Aiemmissa selvityksissä Pieksämäki–Savonlinna-välille on kaavailtu asemiksi Joroista, Rantasalmea ja Kallistahteä sekä seisaketta Kellarpeltoon.

[Rataosia](#) Pieksämäki–Huutokoski (31 km) ja Huutokoski–Rantasalmi (38 km) ja Huutokoski–Varkaus (18 km) ei ole sähköistetty, mutta niillä on kulunvalvontajärjestelmä.

[Ratahanke POKA VT15](#) tuo muutoksia radan kaukokäyttöön ja sen käyttöönottoon välillä Siilinjärvi–Viinijärvi–Rantasalmi vuoteen 2025 saakka.

Liikennemäärät ajoneuvoa/vrk. Valtatie 5, tieosuus	2019	2020	2021
Pakinmaan risteys (Juva) – Virtasalmentien risteys	5157	4333	4594
Virtasalmentien risteys – Kerisalontien risteys	5384	4582	4858
Kerisalontien risteys – Joroisten kirkonkylän liittymä (42)	5841	4971	5271
Joroisten kirkonkylän liittymä (42) – Rantasalmentien liittymä (43)	6407	5453	5782
Rantasalmentien liittymä (43) – Häyirilä/Lehtoniemi, Varkaus (45)	8213	6973	7809

Raakapuu kulkee jatkossakin

Väyläviraston Karjalan selvitykset, Joensuusta länteen –rataosuuksien tarveselvitys 2/2023 kertoo, että Joroinen toimii raakapuun kuormauspaikkana, ja linjavaihteella on 881-metrinen sivuraide kuormautta varten. Liikenne Huutokoski–Rantasalmi-välillä koostuu puutavarajunista, ja vuorokausiliikenteen keskiarvo 2019 ja 2021 oli Joroisissa 0,5 junaa. 2021 kuljetusmäärä oli 0,05 megatonnia, mutta kuormauksen alkaminen 2022 yli 1,5-kertaista junamäärän.

Väyläviraston selvityksessä 8/2023 ei näy uhkaa raakapuun kuormauksen jatkumiselle: raakapuun kotimaan kuljetusten arvioidaan kasvattavan rataverkon kuormituksesta vuoden 2020 tasosta vuoteen 2025 Huutokoskelta länteen 71 tonnilla ja kohti Rantasalmea 164 tonnilla.

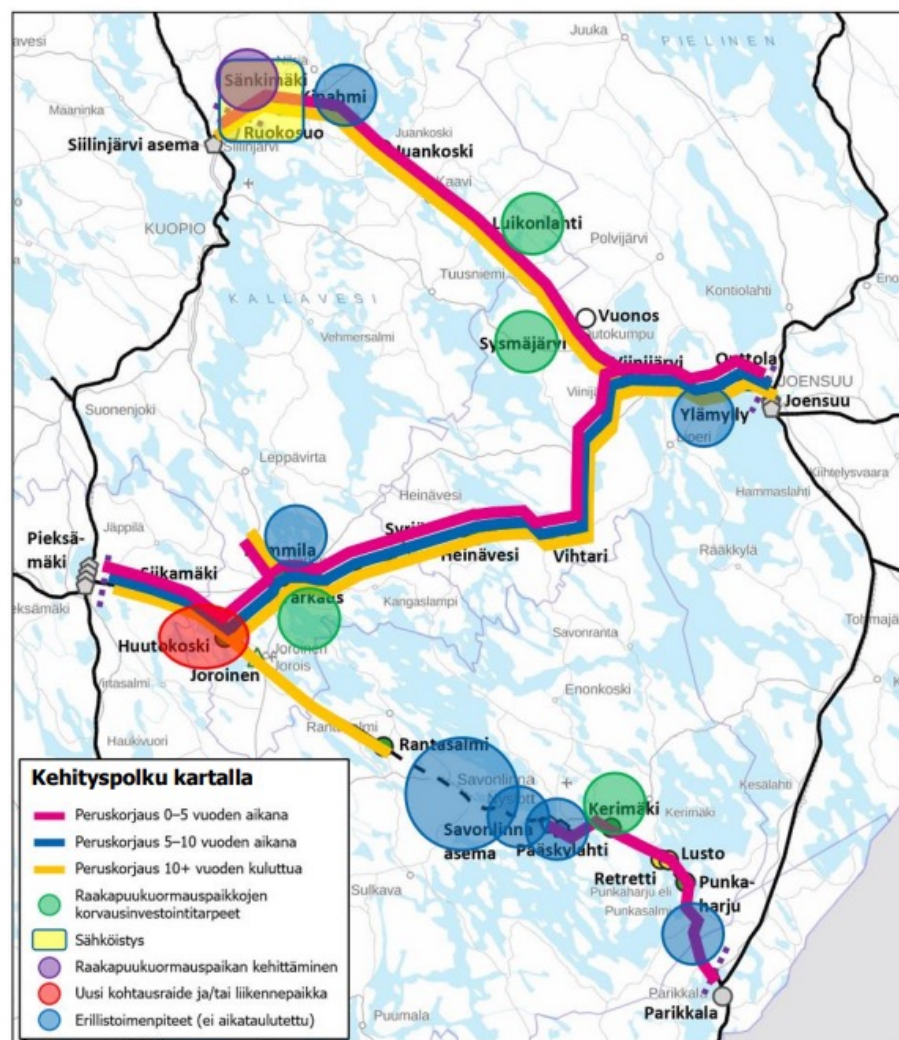
Sillan ja sähköistyksen tarve

Joensuusta länteen -selvityksen mukaan Huutokoski – Rantasalmi-rataosuuden sähköistämistä selvitti viimeksi Liikennevirasto 2018, tuolloin HK-suhde eli hyöty-kustannussuhde oli 0,1 (jos säästöt ovat investointia suuremmat, suhdeluku on yli 1), minkä jälkeen hankkeen kannattavuus lienee noussut raakapuun tuonnin loputtua Venäjältä. Tavaraliikenne ei puolla rataosuuden kehittämistä.

Henkilöliikenteen aloittaminen vaatisi Laitaatsalmen sillan rakentamisen. Myös seisakkeet Joroisiin ja Rantasalmelle sekä tasoristeysmuutokset edesauttaisivat henkilöliikenteen aloittamista.

Laitaatsalmen sillan rakentaminen ja täyden hyödyn tuova Pieksämäki–Parikkala-sähköistys maksaisi alustavan arvion mukaan 75 miljoonaa euroa, peruskorjaukset 27 ja henkilöliikennepaikat Kallistahteen ja Kellarpeltoon 1,64 miljoonaa.

Huutokoski–Rantasalmi-rataosuudella ei ole peruskorjaustarpeita, mutta selvityksessä suositellaan päivittämään arviointi Pieksämäki–Parikkala-sähköistyksen, Laitaatsalmen sillan tarpeellisuudesta ja Rantasalmi – Savonlinna-rataosuuden avaamisen tarpeellisuudesta.

Väylävirasto:
Karjalan selvitykset,
Joensuusta länteen
-rataosuuksien tarveselvitys.
Sivulta 58 kuva 15:
Joensuusta länteen
-rataosuuksille
esitetyt peruskorjaus-,
kehittämis- sekä
erillistoimenpiteet.
>> Katso lisää

Valtatie 5 risteysalueet: Tavoitteet

UUSIA YRITYKSIÄ JA LISÄÄ TYÖPAIKKOJA

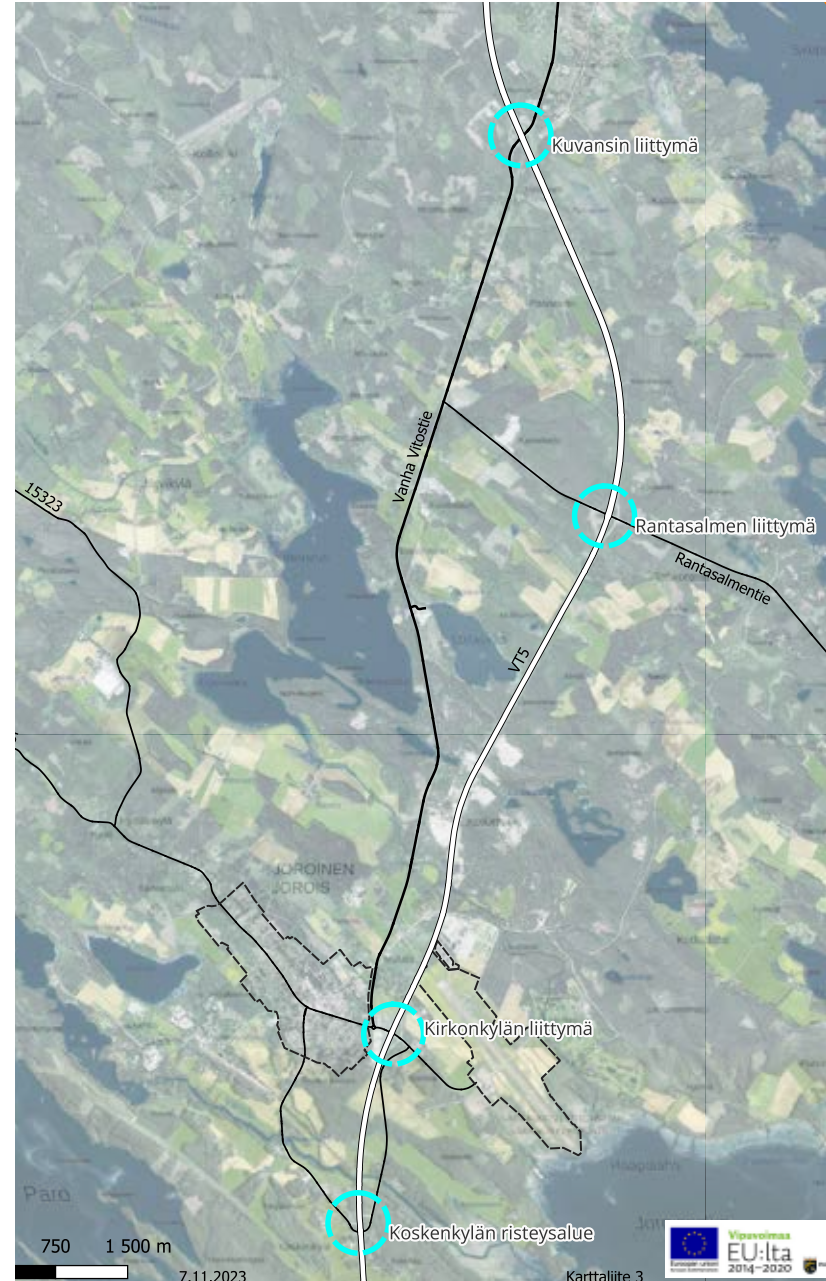
Kirkonkylän liittymä: Lentokentän ja Pohjois-Savon portin asemakaavoitus tuli vireille syksyllä 2023.

Koskenkylän risteysalue: Strategisesti merkittävä sijainti: valtatie 5, junarata ja 110 kilovoltin siirtolinja. Kunta neuvottelee maanvaihtoista alueella vuoden 2024 aikana.

Rantasalmen liittymä: Kotkatharju-Valvatus osayleiskaavassa on noin 30 hehtaaria kaavamerkinnällä TP eli työpaikka-alue.

Kuvansin liittymä: Palviaisen bioterminaali.

Valtatie 5:n risteysalueista Rantasalmen, kirkonkylän ja Koskenkylän risteysalueiden suunnitelmia on laatinut Joroinen – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä –hanke. Palviaisen bioterminaalin suunnittelu on edennyt ja etenee kunnan teknisen toimen hankkeena.

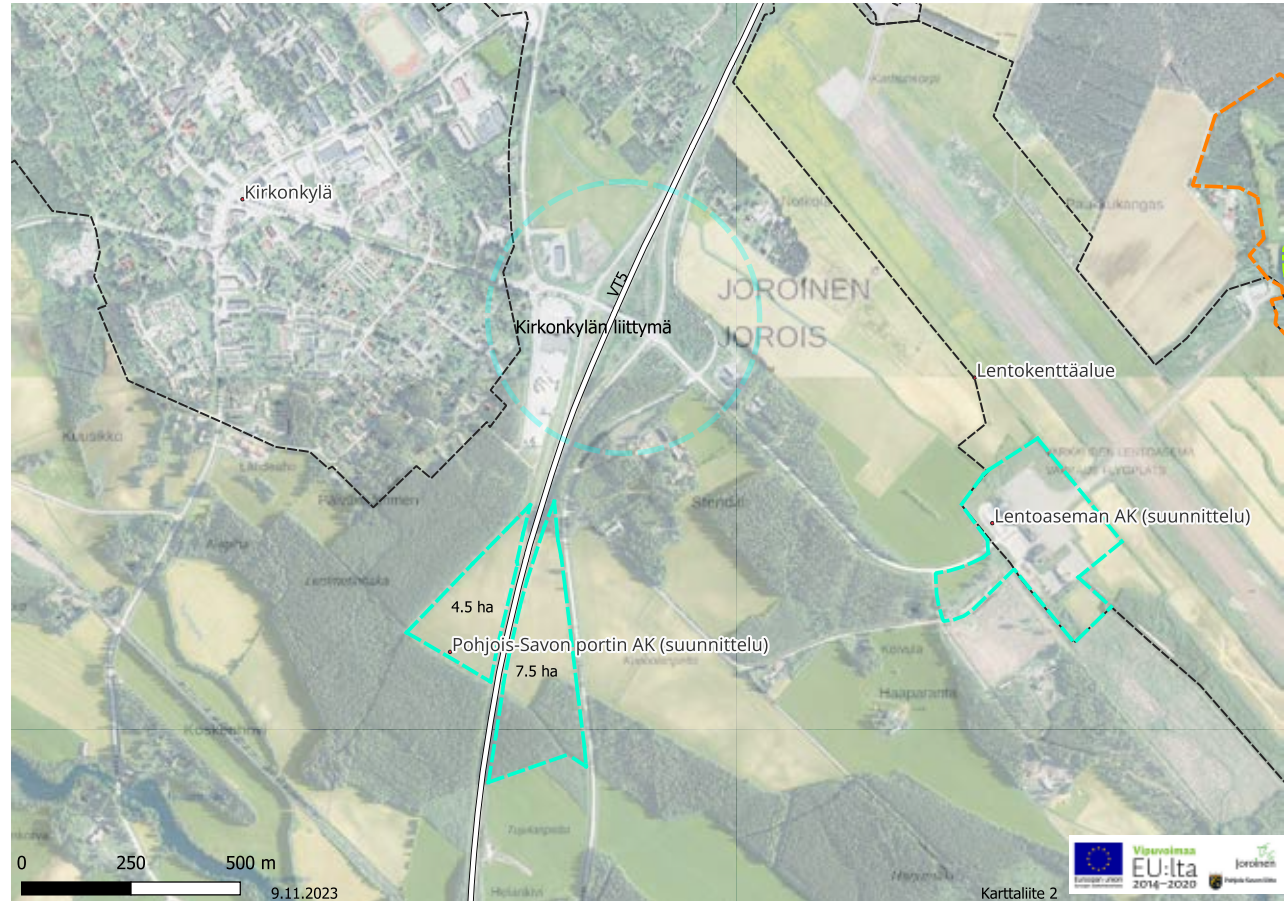

Valtatie 5 risteysalueet: Tavoitteet

KIRKONKYLÄN RISTEYSALUE

- Kunnalla on vireillä asemakaavoitus valtatie 5 liittymäalueella eli Pohjois-Savon Portin alueella (seuraava kalvo) sekä lentopaikalla. Yhteensä kaavoitetaan noin 15 hehtaaria.
- Selvitetään mahdollisuutta saada kaasutankkaus-[asema](#) Jari-Pekan yhteyteen. Vuonna 2023 lähimmät kaasutankkausasemat sijaitsevat Mikkelissä ja Kuopiossa.
- Kunta tavoittelee aurinkoenergiaan liittyvää näyttely- ja esittelytilaa valtatie 5:n yhteyteen tai lentopaikalle yhdessä aurinkovoimatoimijoiden kanssa. Alajärvellä on [Tuulivoiman vierailukeskus](#), mutta aurinkovoimasta vastaavaa ei tiettävästi ole vielä missään päin Suomea.
- Selvitetään mahdollisuuksia saada alueelle kaupan alan toimijoita:
  - Kierrätetyn tavaran kuten vaatteiden kauppa kasvaa ainakin Postin, Muoti- ja urheilukauppa ry:n ja tutkijan mukaan, ja rakennustarvikkeiden kierrätys kasvaa, uranuurtajan Metsänkylän Navetan tiennevät jo kaikki suomalaiset. Kaupan näkymät 2023–2024 viittaa yksityisen kulutuksen supistumiseen, kuluttajien varovaisuuteen ja ostovoiman vähenemiseen. Kaikki tämä voi vahvistaa kierrätyskauppaa.
  - Laadukas ja vetävä kierrätyskaupan kohde, ”Viitostien suurin second hand ja vintage”, voisi vetää alueelle myös päivittäistavaraa, mahdollisesti kaivatun Alkon ja muitakin kaupallisia toimijoita.
  - Lisäksi kannattaisi selvittää myös kestävään elämäntapaan, harrastuksiin ja käsillä tekemiseen liittyvien palveluntarjoajien saantia alueelle.

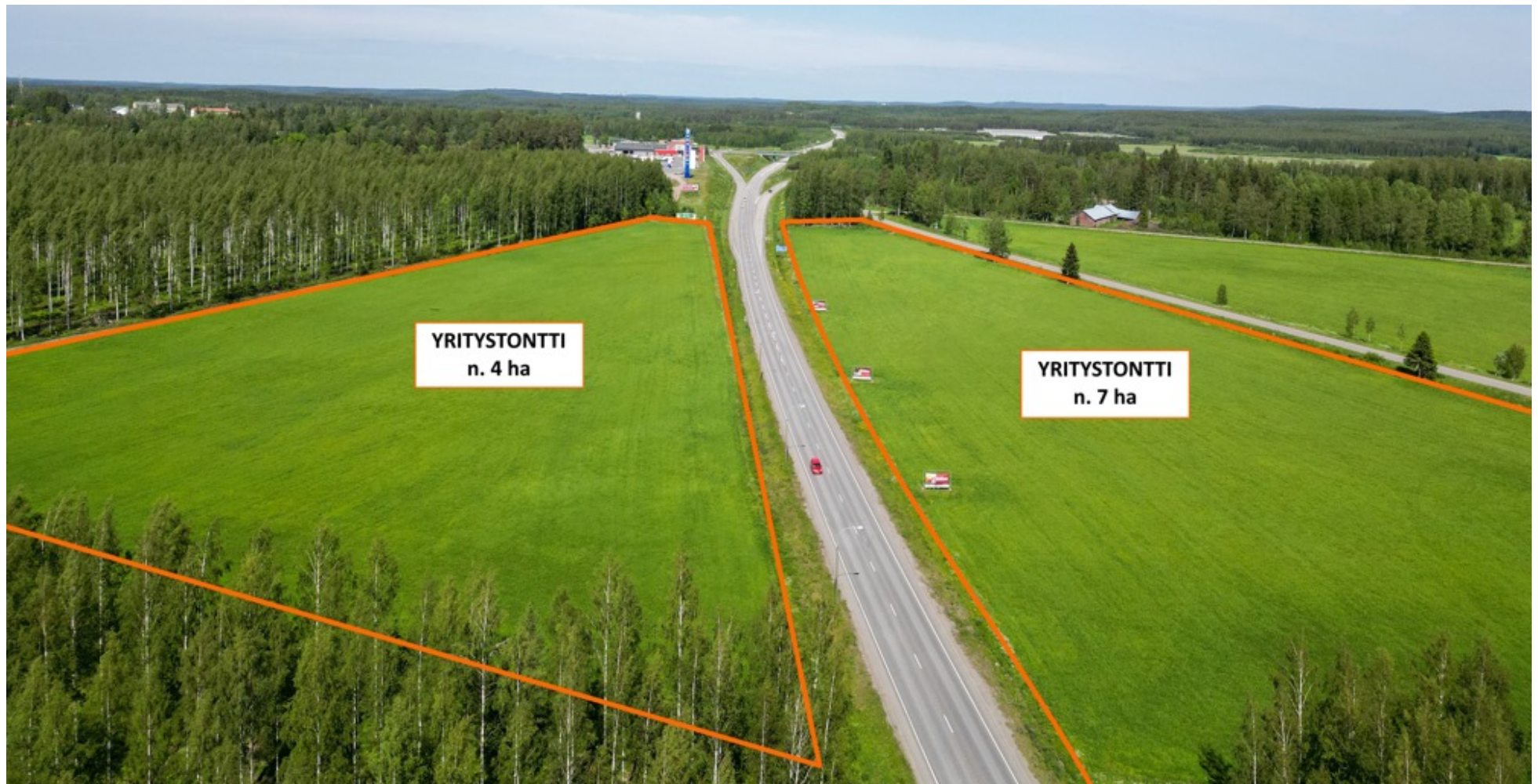

- Selvitetään tulevaisuudessa myös koirapuistojen kokonaisuus Joroisissa: jos lentopaikan ympäristö alkaa rakentua, riittääkö yksi koirapuisto ja tehdäänkö asiassa yhteistyötä Jari-Pekka Joroinen 24 h -liikenneaseman kanssa.

Vt5-kehitysalue Pohjois-Savon portti

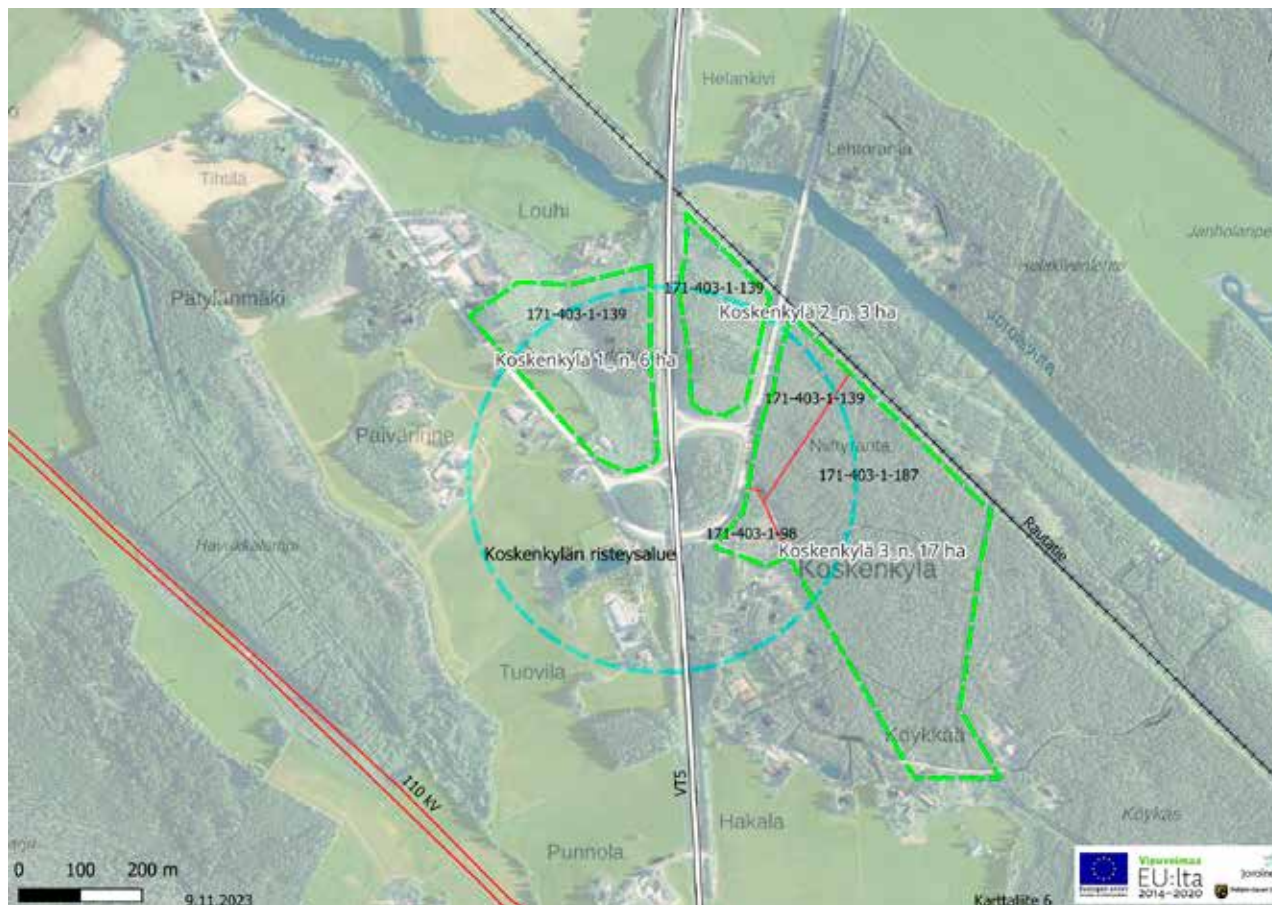
Pohjois-Savon portin asemakaavoitus tuli vireille syksyllä 2023.
Samaan aikaan tuli vireille lentokentän alueen asemakaavoitus.

Valtatie 5 risteysalueet: Tavoitteet

KOSKENKYLÄN RISTEYSALUE

- Strategisesti merkittävä sijainti: valtatie 5, rautatie ja 110 kilovoltin siirtolinja
- Selvitetään maanhankintaa vuoden 2024 aikana
- Kunta neuvottelee mahdollisuudesta hankkia kunnalle kolme aluetta, yhteensä noin 35 hehtaaria
- Alueelle voisi sijoittaa yritystoimintaa
- Mikäli Koskenkylän risteysalue alkaa kehittyä ja Pieksämäki–Parikkala-rataa kehitetään myös henkilöliikenteelle, valtatie 5:n ja kirkonkylän tuntumassa olisi hyvä sijainti rautatien henkilöliikenteen seisakkeelle ja tilaa sijoittaa alueelle liityntäpysäköinti ja bussipysäkki. Tavoitevuotta on vaikea arvioida, sillä se riippuu rataverkoston kehittämisestä.
- Joroisten ja Huutokosken rautatieasemat ovat poistuneet asemakäytöstä ja ovat yksityisomistuksessa, joten mahdollinen asema tai seisake tulisi joka tapauksessa rakentaa uudelleen.

Valtatie 5 risteysalueet: Tavoitteet

RANTASALMEN RISTEYSALUE

- Alueelle ei ole toistaiseksi suunnitelmaa
- Alueelle voisi sijoittaa tilaa vaativaa, esimerkiksi tuotannollista tai kuljetusalan yritystoimintaa
- Pinta-ala noin 30 hehtaaria
- Kunta neuvottelee maanvaihdosta alueella vuoden 2024 aikana
- Hyvä sijainti:
  - Varkaus 12 km
  - Joroinen 5 km

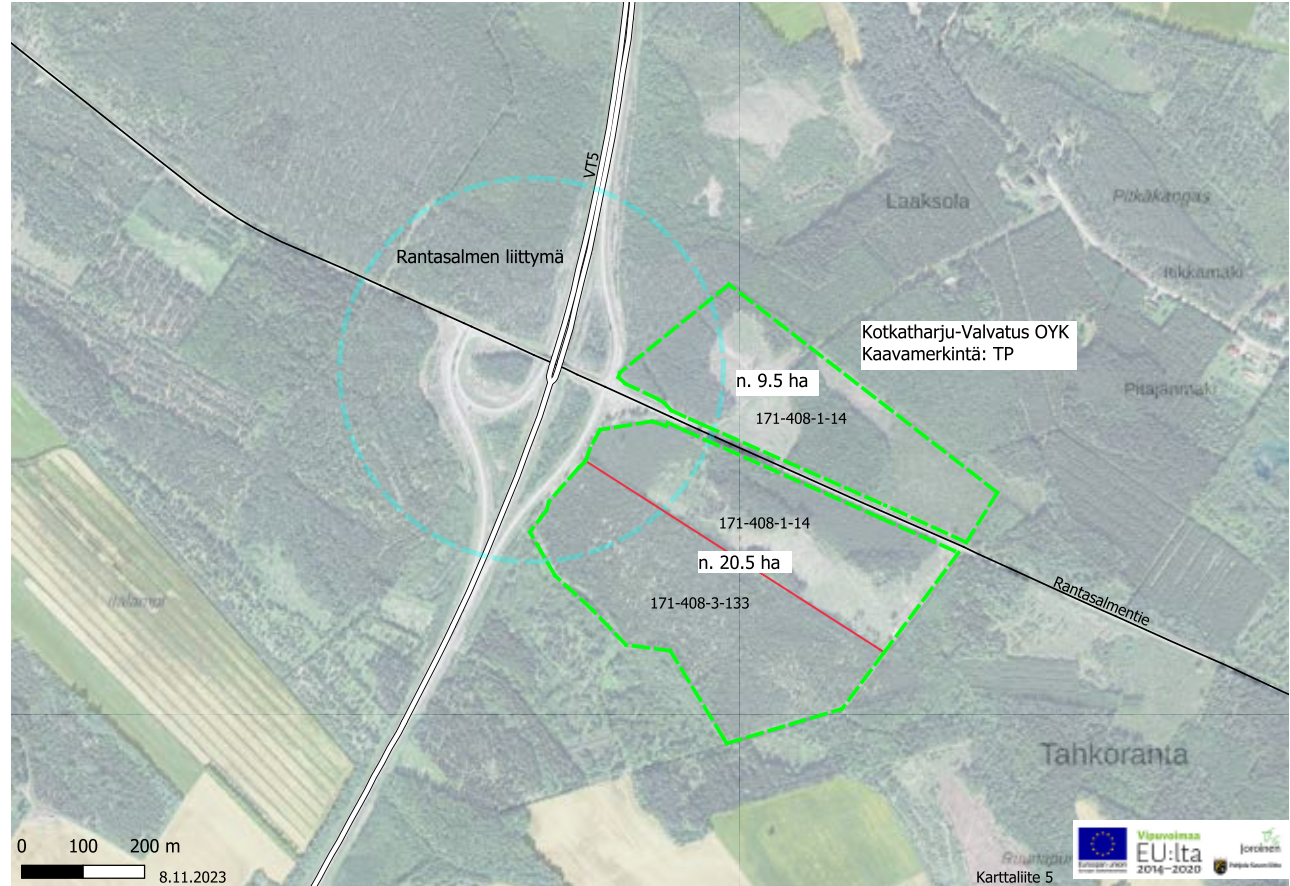
TP

Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätilaa sekä varastointia. Alueen toimintojen määrittelyssä ratkaisevaa on toiminnan vaikutus ympäristöön. Esimerkiksi tuotannollisen toiminnan on oltava ympäristövaikutuksiltaan rinnastettavissa toimistotyyppiseen työhön.

aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätilaa sekä varastointia. Alueen toimintojen määrittelyssä ratkaisevaa on toiminnan vaikutus ympäristöön. Esimerkiksi tuotannollisen toiminnan on oltava ympäristövaikutuksiltaan rinnastettavissa toimistotyyppiseen työhön.

Suunnittelumääräysesimerkkejä:

- Alueen myymäläpinta-ala saa olla enintään 00 % kulloinkin toteutettavan hankkeen kokonaiskerrosalasta
- Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimintoja, joista ei aiheudu ympäristölle häiriöitä, kuten melua, ilman pilaantumista tai raskasta liikennettä
- Työpaikkarakentamisen tulee olla ympäristövaikutuksiltaan liike-, toimisto-, ja näihin verrattavia tiloja

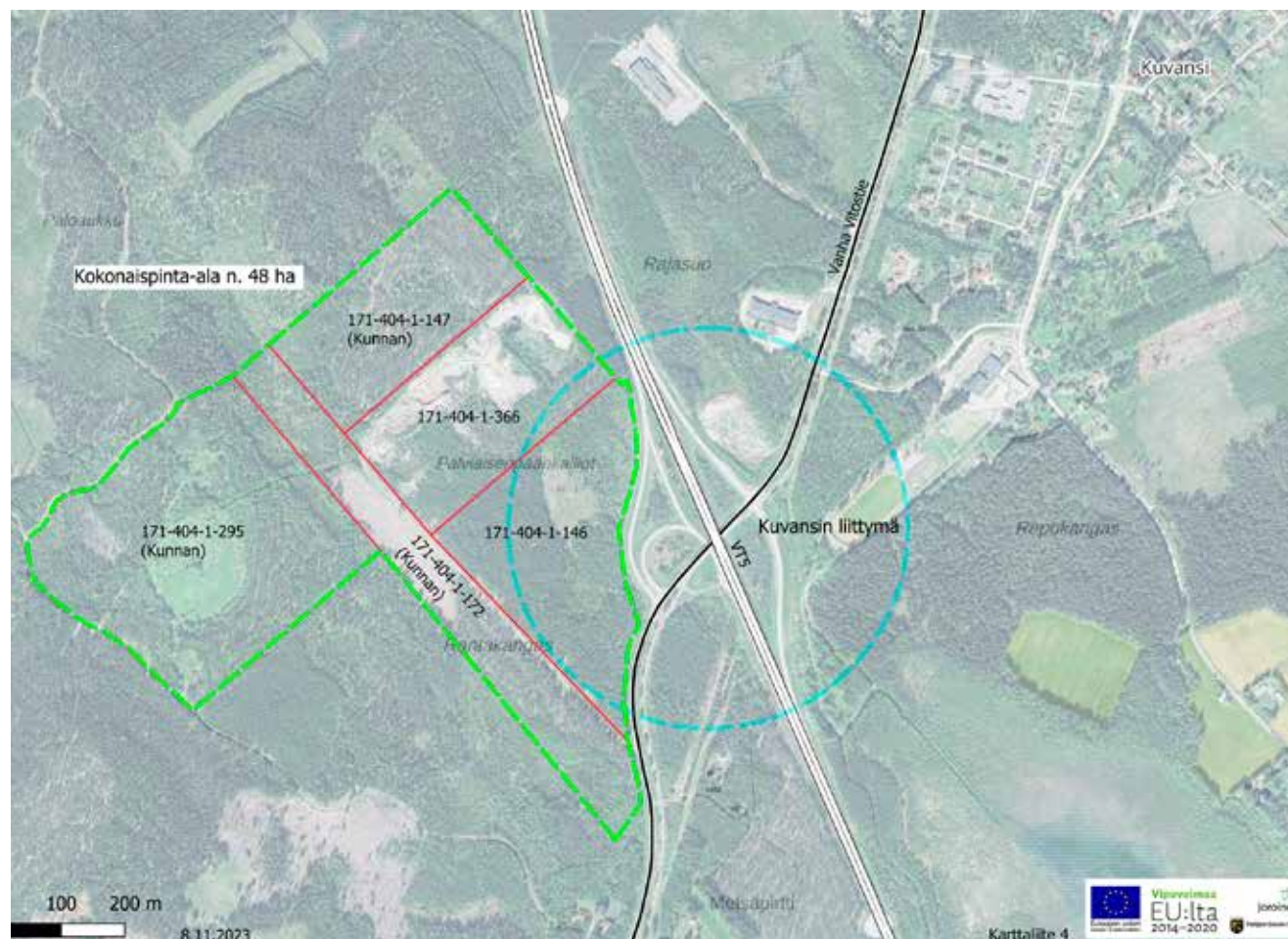
Valtatie 5 risteysalueet: Tavoitteet

KUVANSIN RISTEYSALUE

- Palviaisten bioterminaalihanke etenee kunnan teknisen toimen hankkeena
- Suunnittelualue noin 48 hehtaaria
- Hyvä sijainti:
  - Varkaus 7 km
  - Joroinen 10 km
- Riikinnevan jätekeskus 18 km
- Hankkeeseen haetaan julkista JTF-rahoitusta

Alueelle on suunnitteilla muun muassa:

- Maanläjitystä
- Risukaatopaikka
- Hakevarasto
- Kantojen murskausta
- Purkupuun varastointia
- Maatalousmuovien keräystä
- Peltobiomassan välivarastointia

Valtatie 5 SWOT

SISÄINEN YMPÄRISTÖ

VAHVUUDET

- Hyvät liikennejärjestelyt ja valtatie 5 kunto Joroisissa
- Logistisesti loistava: lentopaikka, rautatie, satamat, kantaverkko, 23-tie, seututiet
- Uusiutuvan energian hankkeet lähiympäristöön ja Joroisten energiakartta
- Aitiopaikka yritysten tuotteille ja toiminnalle
- Näkyvyys ja saavutettavuus
- Useiden hehtaarien yhtenäiset alueet
- Kokonaisvaltainen Master Plan -suunnitelma Joroisissa liittyy myös valtatiehen 5

HEIKKOUEDET

- Nykyisten yritystonttien markkinointi
- Tulevien yritystonttien markkinointiresurssit
- Onko yksityisillä maanomistajilla maanmyynti ja yhteistyöhalua?
- Pitkäjänteisen kuntamarkkinoinnin, yritysten sijoittumismarkkinoinnin ja uusiutuvaan energiaan liittyvän markkinoinnin ja edunajamisen (esim. Aurinkovoimakuntien verkosto) resurssointi

ULKOINEN YMPÄRISTÖ

MAHDOLLISUUDET

- Maailman, talouden ja matkailun kehitys
- Saimaan matkailun potentiaali
- Itä-Suomen keskeisin reitti etelä–pohjoinen
- Viitostien kehittämiskäytävä: tukeva tieto ja yhteistyö
- Kaavoitus+markkinointisuunnitelma
- Kehittyminen ja yritystoiminta tukisivat myös kirkonkylän kaupallisia palveluja ja mahd. tyhjien liiketilojen käyttöön-ottoa

UHAT

- Maailman, talouden ja matkailun kehitys
- Rahoituksen saatavuus kehittämishankkeisiin, mm. Pieksämäki– Parikkala-rata ja sen rooli valtakunnallisesti
- Itä-Suomen asema valtakunnallisessa kehityksessä, mm. liikenne ja uusiutuva energia ja kyseisten hankkeiden rahoitus
- Ilmastonmuutos, esim. vaatimukset rakenteille ja mahdolliset ympäristökatastrofit
- Kaupallisten palvelujen lisäämisessä Varkauden monipuolinen tarjonta

Varkauden lentopaikka

Nykytila: Varkauden lentopaikka

Varkauden lentopaikka sijaitsee Joroisten kunnassa valtatie 5 tuntumassa noin 17 kilometriä Varkaudesta etelään ja rajoittuu Vuoksen vesistöön kuuluvan Joroisselän luoteisrantaan.

Lentopaikalle on matkaa maitse valtatie 5 risteysalueelta noin 1,1 kilometriä ja Joroisten kunnan keskustasta noin 2,0 kilometriä. Kevyen liikenteen väylä päättyy Vanhan Mikkelintien kohdalle eli lähellä risteysaluetta. Lentopaikalle ei kulje julkista liikennettä vuonna 2023, mutta palveluliikenne on käytettävissä.

Lentopaikalta on matkaa lähimpään satamaan eli Joroisten satamaan tietä pitkin noin 1,4 kilometriä ja lähimmälle henkilöliikenteen rautatieasemalle Varkauteen noin 16,3 kilometriä.

Joroisista on maanteitse yli tunnin matka kaikille lähimmille Finavian lentoasemille. Muu lähin lentokenttä on noin 76 kilometrin päässä sijaitseva Mikkelin kaupungin ylläpitämä Mikkelin lentoasema. Valvomattomista lentopaikoista lähin sijaitsee Rantasalmella noin 38 kilometrin päässä Joroisista.

Sotilaskentästä valvomattomaksi lentopaikaksi

Varkauden Lentokerho ry:n mukaan sotilaskenttänä 1937 aloittaneen Varkauden lentopaikan kaupallisen liikenteen aloitti 1970 Joroisten lentokentän kannatusyhdistys. 1982 lentoasema siirtyi valtion omistukseen ja alkoi kasvattaa suosiotaan. Vuonna 2000 rakennettiin uusi – vuodesta 2016 Joroisten kunnanvirastona toiminut – terminaali, lennonjohtotorni ja vuorokoneiden yöpymiset mahdollistanut konehalli.

Varkauden talouselämän hiljentyminen, maantieteyhteysien paraneminen sekä Kuopion lentoaseman hyvät lentoaikataulut ja reittitarjonta vähensivät kentän kysyntää. Esimerkiksi 2011 matkustajia oli 8 736 ja laskeutumisia 504. Vähimmillään lentomatkustajia oli vajaat 2 400 vuonna 2007.

Reittilennot lentoasemayhtiö Finavia Oyj:n ylläpitämälle lentoasemalle päättyivät vuonna 2013. Finavia sulki Varkauden kentän vuoden 2016 alussa. Saman vuoden kesällä Finavia avasi kentän yleisilmailulle valvomattomana lentopaikkana. Lentopaikan ylläpito Finavian alaisuudessa loppui 3.1.2020.

Kunta, Lentokerho ja JoWa Aviation Oy

Joroisten kunta osti osan Lentoasema-kiinteistöstä maa- ja vesialueineen sekä Majakka-kiinteistön vuonna 2019, hankki valvomattomalle lentopaikalle toiminnan vaatiman ympäristöluvan 2021 ja hankki lentopaikan pitoluvan 2022. Lentopaikan perustiedot palautettiin ilmailutiedotusjärjestelmään tilapäisellä julkaisulla syyskuussa 2022 ja pysyvästi 15. joulukuuta 2022. Avajaisia juhlittiin 18.9.2022.

Kunnalla on hallussaan kiitorataa ympäröivät noin 136 hehtaaria maata ja noin 34 hehtaaria vesialuetta. Kiitotien, lentoliikenteeseen olennaisesti liittyvät suoja-alueet ja laitteet sekä osin liittymät Finavia myi 2019 Senaattikiinteistöjen tytärikielaitokselle Puolustuskiinteistöt liikelaitokselle.

Lentopaikalla on 45 metriä leveä ja 2000 metriä pitkä asfaloitu kiitotie. Muita asfaloituja alueita ovat noin 90 x 190 metrin kokoinen asemataso, noin 24 x 190 metrin kokoinen kiitotien ja asematason yhdistyminen sekä koillissivulla olevalle lentokonehallille johtava noin 420 metrin mittai-

nen kulkuyhteys. Päälystettyjä alueita on yhteensä noin 13 hehtaaria.

Vuonna 2023 aktiivinen toimija kentällä on Varkauden Lentokerho, 18.9.2022–15.10.2023 lentopaikalta on tehty ultrakevyellä lentokoneella koulu- ja harjoituslentoja noin 180–230 kappaletta ja purjelentoja noin 40 kappaletta. Kerho on myös lentänyt vesitasokoneilla Joroisselältä.

Joroisten kunta, Varkauden kaupunki, Varkauden Siviili-ilmailusäätiö sekä Varkauden Lentokerho ry ovat perustaneet lentopaikkaa hallinnoimaan JoWa Aviation Oy:n, joka merkittiin yritysrekisteriin 23.1.2023. Yhtiön kotipaikka on Joroinen.

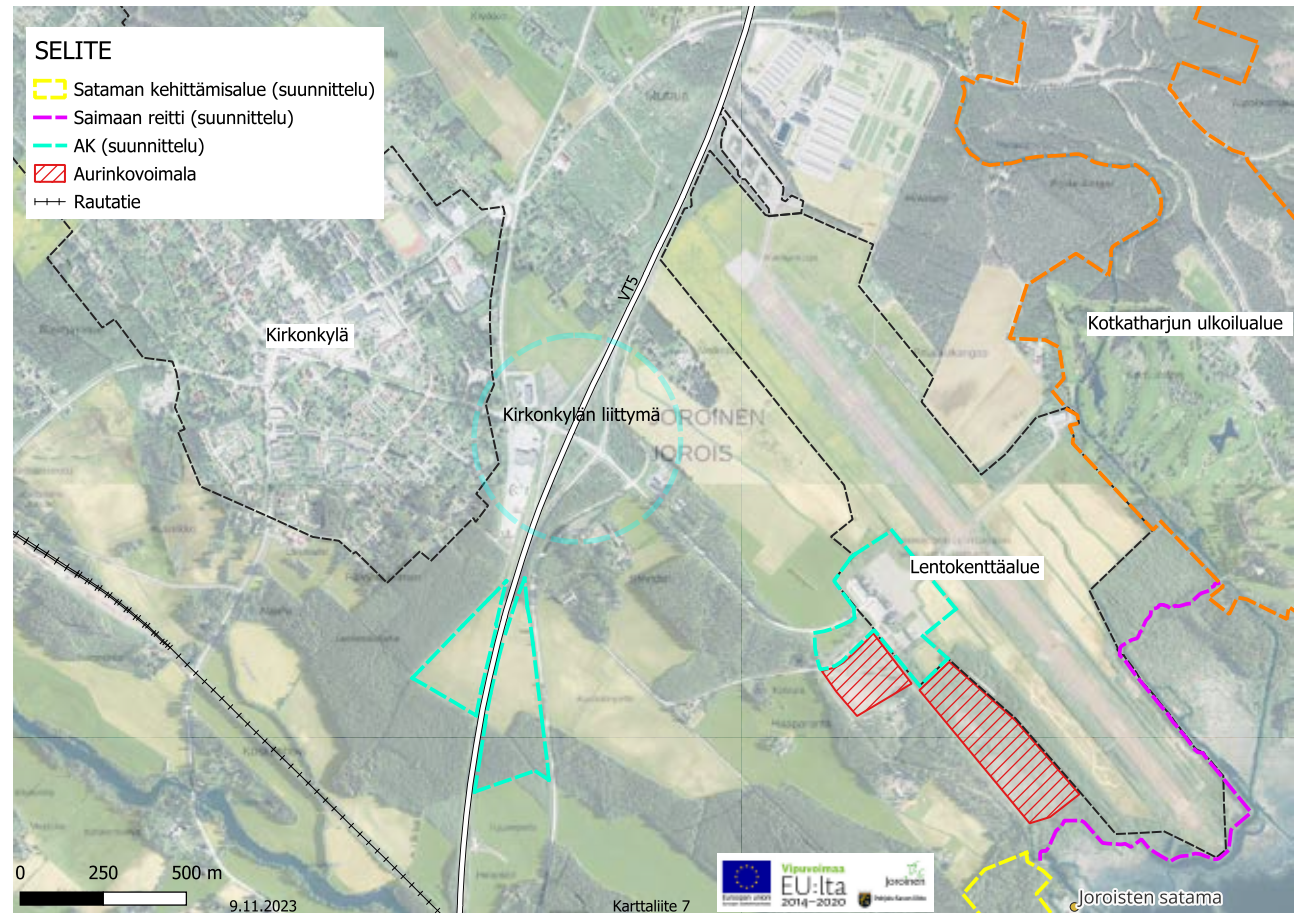
Vuodelta 2015 olevassa Itä-Suomen liikennestrategiasa ei linjata selkeästi alueen lentoliikenteen kehittämistä, ja vuoden 2023 lopulla strategian päivitystyö on yhä kesken. [Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040](#) -asiakirjan toimenpideohjelmassa Kuopion lentoasema kehitetään Itä- ja Keski-Suomen päälentoasemana ja Varkauden lentopaikan kehittämisestä vastaavat Joroinen ja Varkaus.

Varkauden lentopaikka: Tavoitteet

UUSIA YHTEYKSIÄ ILMASSA JA MAALLA

- Joroisissa sijaitsevaa Varkauden lentopaikkaa kehitetään suunnitelmallisesti yli kunta- ja toimialarajojen niin, että alue ja sen elinkeinoelämä kuten yritystoiminta hyötyvät
- Lentopaikasta kehitetään kiinnostavien ja uutta luovien yhteyksien ja ratkaisujen sekä ihmisten, toimijoiden ja organisaatioiden kohtaamisen paikka
- Lentopaikka pyrkii uudenlaisen, vihreämmän ja uutta teknologiaa hyödyntävän ilmailun kehittämiseen ja samalla taloudellisesti kestävään, pitkäjänteiseen kehitykseen
- Lisätietoa **Joroinen – vihreän teknologian ja kestävä matkailun edelläkävijä** -hankkeen hankkimassa Varkauden lentopaikan kehittämissuunnitelmassa 2023 ja laatimassa Varkauden lentopaikan taustaselvityksessä 2023

Varkauden lentopaikan sijainti

Varkauden lentopaikka: Tavoitteet

VIIDELTÄ PORTAALTA MONEEN SUUNTAAN

Aii Airspace Designin laatiman **Varkauden lentopaikan kehittämissuunnitelman 2023** ydinasiat Varkauden lentopaikan lähiympäristön ja sen elinvoiman kehittämisen kannalta ovat seuraavat:

- Irrotaan helsinkikeskeisyydestä: luodaan edellytyksiä poikittaisliikenteelle Suomessa ja kansainvälisesti rahti- ja matkustajalenoille, kytketään lentopaikka paikalliseen yritystoimintaan ja hallitaan ja jaetaan kustannuksia (s. 4).
- Kehitetään lentopaikan palvelujen osa-alueita koodinoidusti: suhteutetaan kulloinkin ja tavoiteltava liikenne ja niihin liittyvät lentokonetyypit lentopaikan palvelutason kehittämiseen (kuva). Tämän pitää ohjata päätöksentekoa ja investointeja. 2023 Varkauden lentopaikka on viisiportaisessa kehitystasokaaviossa tasolla 1. (s. 11–12.)
- Lentopaikan rahoittaminen vaatii useita tulovirtoja ja rahoituskanavia. Varkauden lentopaikan vahvuuksia ovat kiitotie ja hallitilat. Mahdollisuuksia tarjoaisivat polttoaineen saatavuus, majoitus- ja matkailupalvelut, ravintola, golf-, ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet, sähköautojen latauspiste, tapahtumat, ajoneuvojen testaus sekä paikalliset erikoisuudet kuten vesilentotoiminta. Harrasteilmailussa suosiotaan kasvattavat yksilöllisemmin suoritettavat, kevyemmät lajit. Näytävä, hyvän imagon omaava kuumailmapalloilu voisi soveltua Joroisiin. (s. 13–15, 22.)
- Tärkeää on synnyttää symbioosi lentopaikan kiinteiden toimijoiden ja ympäröivän yhteiskunnan välille ja nähdä kentän kehittäminen kokonaisuutena, jonka kiinnostavuutta voi kasvattaa. Lentokoneiden nousut ja laskut kiinnostavat, ja etenkin poikkeavista lento-operaatioista kannattaa tiedottaa yleisesti. (s. 15, 19.)
- Energiamurros vaikuttaa ilmailuunkin: uusiutuvan energian saatavuus vaikuttaa jo lähitulevaisuudessa etenkin lyhyemmällä lentomatkoilla ja lentoliikenteen sähköistyessä sähköä tai vetyä tuottavat lentopaikat hyötyvät. Jos mittarilähestymismenetelmät hankitaan nopeasti, niissä voitaisiin huomioida tuulivoimahankkeet. (s. 19–20.)
- Varkauden lentopaikalla omistajuusmuodoksi voitaisiin ajatella PPP:tä (Public Private Partnership) (s. 17–18.)

Varkauden lentopaikan kehittämissuunnitelman 2023 on laatinut Aii Airspace Design.

TAVOITETASO	Taso 1 Korpikenttä	Taso 2 Korpikenttä	Taso 3 Lentopaikka	Taso 4 Lentokenttä	Taso 5 Lentoasema
VAATIMUS	AGA M1-1	FPD	ATSEP	Exempted ATS	EASA
TOIMINTAKYKY	Näkölentokyky	Mittaustieto Kartat Datavalidointi Ylläpitotoimet	Lentomenetelmien ylläpito Säävaatimusten seuranta	Johtamisjärjestelmä (safety / security)	Palveluiden pysyväisjärjestelyt
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	Lentopaikan perusvarusteet Yleinen kunnossapito	Kiitotien kunto Estevalvonta Yleiset säätiedot	Nav/Com/Sur-laitteistot ja huolto Paikallinen säämittaus	Päällystetty kiitotie ILS Hallintalaitteet	Kahdennetut järjestelmät
OPEROINTIKYVYKKYYS	Yleinen ilmailutoiminta hyvässä säässä	Varmistettu lentokyky eri olosuhteissa - viranomaistoiminta	Liike ja taksilennot	Rajoitettu reitti- ja rahtiliikenne	Rajoittamaton reittiliikenne

SÄÄ- JA KALUSTORAJOITUKSET

Aii Airspace Design: Varkauden lentopaikan kehittämissuunnitelma 2023, s. 13

PAIKALLINEN JA ALUEELLINEN VAIKUTTAVUUS

Aii Airspace Design:
Varkauden lentopaikan
kehittämissuunnitelma 2023,
s. 13

Varkauden lentopaikka: Tavoitteet

KEHITYS JA INVESTOINNIT LEVEÄMMILLE HARTIOILLE

- Joroisten kunta on halunnut turvata Varkauden lentopaikan infrastruktuurin ja toimintamahdollisuudet Finavian lähdön jälkeen. Ilmailun edistäminen ja mahdollistaminen ei kuitenkaan kuulu kuntien lakisääteisiin velvoitteisiin eikä tehtäviin, eikä kunta pysty yksin vastaamaan lentopaikan kehittämisestä, saati kehitystyön vaatimasta rahoituksesta.
- Pohjois-Savon liiton rahoittama EAKR-hanke Joroinen – vihreän teknologian ja kestävä matkailun edelläkävijä hankki 2023 **Varkauden lentopaikan kehittämissuunnitelman 2023** Aii Airspace Designilta.
- Kehittämissuunnitelman avulla Joroisten kunta ja sen seudulliset yhteistyökumppanit saavat käsityksen lentopaikan kehittämisen edellytyksistä ja vaiheista kohti kaupallista, sähköistä ja vihreää lentämistä vuoteen 2030 mennessä.
- Joroisten kunta on ollut vuoden 2023 alusta osakkaana lentopaikan hallinnointia varten perustetussa JoWa Aviation Oy:ssä. Muut osakkaat ovat Varkauden kaupunki, Varkauden Lentokerho ry ja Varkauden Siviili-ilmailusäätiö.
- Kehittämissuunnitelma avaa näkymiä myös siihen, miten Joroisissa pitkään hiljaiseloa elänyt lentopaikka saadaan virkistymään, houkuttelemaan sekä pärjäämään yhdessä sitä ympäröivän yhteisön, alueen ja elinkeinoelämän kanssa.

YHTEISTYÖ JOROISISSA JA ALUEELLA

- Jotta Joroisten kunta saa maksimaalisen hyödyn lentopaikan kehittämiseksi jo tehdyistä toimenpiteistä kuten maa- ja vesialueiden sekä rakennusten omistamisesta alueella, JoWa Aviation Oy:n perustamisesta ja **Varkauden lentopaikan kehittämissuunnitelmasta 2023**, kehittämissuunnitelman toteutukseen on hyvä varautua ajoissa.
- Uusien yritysten houkuttelemiseksi ja rakennusten ja hallien käytön maksimoimiseksi tärkeässä roolissa ovat omistajaohjaus JoWa Aviation Oy:ssä, maankäytön kauaskantoinen suunnittelu kaavoituksen avulla sekä yritystonttien ja mahdollisesti tyhjiällä olevien tilojen tehokas ja pitkäjänteinen markkinointi.
- JoWa Aviation Oy:n yhteistyön omistajiensa sekä alueen ja ilmailun asiantuntijoiden kanssa pitää olla saumatonta.
- Kehittämissuunnitelmassa mainituista mahdollisuuksista moni toteutuu jo Joroisissa, mutta niiden markkinointia ja paketointia ilmailun ympärille tulee kehittää.
- Esimerkiksi Varkauden Lentokerho on valmis antamaan vesitasolentämisen koulutusta vuonna 2024.
- Yleis- ja harrasteilmailijoiden tarvitsemista palveluista kuten polttoaineen ja ravintolapalvelujen myynnistä kannattaa viestiä kattavasti ja ajantasaisesti kaikissa mahdollisissa ilmailijoiden käyttämissä kanavissa, kun palvelut ovat toistaiseksi lentopaikan ulkopuolella.
- Joroisten hyvästä saavutettavuudesta kuten virkistytymismahdollisuuksia tarjoavasta Joroisten satamasta ja sen yhteydestä Saimaalle kannattaa viestiä [lentopaikan käyttäjille](#).

Varkauden lentopaikka: Tavoitteet

KENTÄN VERKOSTO JA LENTOKENTTÄPAIKKAKUNTIEN VERKOSTO

- Symbioosin synnyttämiseen ja lentopaikan tunnettuuden ja vetovoiman kasvattamiseen esimerkiksi suurtahtumien avulla tarvitaan ”koko kylä” eli yhteinen tahto sekä yhteistä suunnittelua, viestintää, markkinointia ja sitoutumista.
- Kun muutkin Itä-Suomen lentokentät pohtivat uusia kehityssuuntia, arvioitavaksi tulee se, kokeeko Varkauden lentopaikka muut lentokentät kilpailijoihin vai potentiaalisiksi yhteistyökumppaneiksi, ks. esimerkit:
  - Miksei Oy:n [Keula kohti Mikkeliä](#) -hankkeessa tavoitellaan säännöllistä liikenneyhteyttä, tuotteistetaan miehittämättömän ilmailun koulutusympäristö ja luodaan kumppanuusmalli suurempien tapahtumien tuottamiseksi Mikkelin lentoasemalla
  - Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy:n hankkeessa [Kasvua modernista ilmaliikenteestä Itä-Suomeen](#) tehdään neljälle lentokentälle mm. laaja taksilentoliikenteen kokeilu ja laaja markkinointikonaisuus sekä luodaan pienen lentokentän uudenlainen kaupallinen konsepti. Kohdekentät ovat [Helsinki-East Aerodrome](#) Pyhtäällä, [Mikkeli](#), [Lappeenranta](#) ja [Kuhmo](#)

- Joroisten kunta on mukana syksyllä 2022 toimintansa aloittaneessa Alueellisessa lentokenttäpaikkakuntien verkostossa.
- Muun muassa yhteistyöhön ja yhteiseen edunvalvontaan valtioon päin pyrkivään verkostoon osallistuu eritasoisten lentokenttien sijaintikuntia eri puolilta Suomea.

*Elävä Maaseutu -messut
19.8.2023
Varkauden lentopaikalla.*

Varkauden lentopaikka SWOT

SISÄINEN YMPÄRISTÖ

VAHVUUDET

- Olemassa olevan kiitotien pituus ja laatu, hallit, asemarakennus
- Saavutettavuus: 5-tie, 23-tie, seututiet, Joroisten satama, rautatien läheisyys
- Kirkonkylä palveluineen lähellä
- JoWa Aviation Oy perustettu
- Konkreettinen, tuore kehittämissuunnitelma (Aii Airspace Design)

HEIKKOUEDET

- Viestintä ja markkinointi, tehostaminen tauon jälkeen
- Matkailumarkkinointi, myös alueellinen
- JoWa Aviation Oy: uusi ja rahoitus alkutekijöissään > pitkäjänteisyys
- Kaupallisten palvelujen vähäisyys (lentopaikka, Joroinen)
- Omistajien resurssit investoida lentopaikan kehittämiseen

ULKOINEN YMPÄRISTÖ

MAHDOLLISUUDET

- Maailman, talouden ja matkailun kehitys
- Ilmailuun ja sen käyttämään energiaan liittyvän teknologian murros, esim. etälennonjohto ja aurinkoenergia
- Saimaan reitin luontotorni: myös lentokonespottaus, kun lentoliikenne säännöllistyy
- Synergia sataman kanssa, esim. hallien käyttö ja virkistäytyminen Saimaalla
- Virkistys- ja majoitusmahdollisuuksien lisääntyminen: satama, Kotkatharju ym.
- Saavutettavuus: opasteet ja Saimaan reitti
- Itä-Suomen lentokentät lähialueella yhteistyökumppaneita?

UHAT

- Maailman, talouden ja matkailun kehitys
- Liikenne- ja viestintäministeriön sitoutuminen kehittämisinvestointeihin
- Ilmailun heikko kehitys
- Itä-Suomen asema valtakunnallisessa kehityksessä, mm. liikenne, uusiutuva energia ja sen jatkojalostusteollisuus
- Itä-Suomen lentokentät lähialueella kilpailijoita?

Kotkatharju

Nykytila: Kotkatharju

Kotkatharjun ulkoilualue sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä Joroisten kirkonkylästä ja valtatie viidestä. Kotkatharju- nimellä varustettuja opasteita alueelle ei ole valta-eikä seututeiltä, mutta museolle ja etenkin golfalueelle on muutamia opasteita.

Alueelle vievät Kotkatlahdentie ja Kerisalonsaarentie. Katuvalaistus päättyy Kotkatlahdentien alkupään risteysalueelle ja kevyen liikenteen väylä Kotkatlahdentiellä hautausmaan kohdalla kirkonkylän reunalla.

Julkinen liikenne vie Kotkatharjulle harvakseltaan: Varkaus – Kuvansi – Tahkoranta – Joroinen kk –koululaisvuorolla pääsee aamuisin sekä Varkaudesta että Joroisista päin kahdesti päivissä (aamulla ja iltapäivällä) Kerisalonsaarentien risteykseen. Pali-liikennettä voi käyttää Kerisalonsaaren ja Laitilan alueella tiistaisin.

Kotkatharjun ulkoilualan luonto on arvokas monimuotoisuudessaan. Etenkin jääkauden aikana syntyneet harjut ovat geologialtaan ja kasvillisuudeltaan arvokkaita. Pääosa Kotkatjärveä ympäröivästä harjualueesta on suojeltu ja kuuluu Natura-2000 verkostoon.

Harjumuodostuman ytimen muodostaa Kotkatharjun korkeimmillaan nelikymmenmetrinen harjanne, jonka rinteet ovat erittäin jyrkkiä ja laki paikoin varsin terävä. Harjanteeseen liittyy laajahko delta- ja suppamaasto, pääte- ja reunakasautumia sekä sivuharjumuodostumia. Harjun rinteillä on useita edustavia muinaisrantoja. Kaakkoisosassa suppakuopat ovat komeimpia, ja siellä on kolme suppalampea. Tervalammet ovat humuspitoisia ja Säynelampi on niukkaravinteinen.

Kotkatharjun alueella sijaitsevan Karhulahden kotiseutumuseon historia yltää Karhulahden tilan osalta 1500-luvulle. Joroisten ensimmäinen postikonttori perustettiin

Karhulahden 1802. Päärakennuksen vanhimmat osat ovat 1820-luvulta. Museo avattiin 1984, joten vuosi 2024 on juhlavuosi. Nykyisen golfkentän alueella sijaitsee muinaisjäännös, kivikautinen asuinpaikka.

Monipuolinen ulkoilualue

Kotkatharju on perinteikäs ulkoilualue, mutta ensimmäinen askel sen systemaattiseksi kehittämiseksi Joroisten kunnassa oli 2016 valmistunut yleissuunnitelma. Yleissuunnitelman päivittäminen kehittämissuunnitelmaksi alkoi 2022 ja päättyy 2024.

Vuonna 2023 Kotkatharju tarjoaa seuraavat ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet sekä aktiviteetit:

- Kävely ja maastopyöräily
- Kotkanpolku 7 km, Kanavan harjupolku 2 km
- Kangasvuokon kuiskaus 7,3 km (jälkimmäisellä pyöräily kielletty), lumikenkäily, kevääseen 2023 myös hiihto, talvesta 2023-24 alkaen talviliikunta monikäyttöreiteillä
- Kuntoportaat
- 150 askelmaa (ei talvikunnossapitoa)
- Suunnistus
- 18 kiintorastia, Savon Suunta
- Mäkihyppy
- mäet K50, K35, K16 ja K5, Joroisten Mäkihyppääjät
- Frisbeegolfkeskus, 36-väyläinen rata
- Sininen 18 väylää + valkoinen 18 väylää (yksi väylä käytössä talvellakin), Kanavan rata 18 väylää sekä 6-väyläinen lasten/aloittelijoiden rata, lämmittelyalue ja tavoitteena kilpapelaajien rata
- Joroisten Urheilijat
- Ammunta
- Keski-Savon Ampujat

- Golf, 18 väylää+harjoitusalueet
- minigolf 9 reikää
- Kartanogolfin golfkenttä avattu 1990, Joroisten Kartano-Golf Oy perustettu 1988, kierrosmäärät nousivat uudelle tasolla koronavuonna 2020. Kierrokset vuosittain: 2019 26 800; 2020 31400; 2021 30400; 2022 30400; 2023 31000, näistä vieraspelaajia yleensä 5500 – 7400, suurin luku koronavuodelta 2020
- Kotkanmaja, 14 hengelle
- kokoustilana kesällä, wc:t ympäri vuoden, kahviomahdollisuus
- Karhulahden kotiseutumuseo
- kävijöitä 2019 1062; 2020 750; 2021 1228; 2022 856; 2023 565 + Tonttupolku tuo lisää
- Joroisten 4H-yhdistys pitää avoimia kesäisin

Maankäyttö ja alueen suunnittelu

Vuonna 2023 alueella ovat voimassa Kotkatlahdentien ja Kerisalonsaarentien pohjois- ja itäpuolella Kotkatharju-Valvatus osayleiskaava sekä Golfalueen asemakaava.

Vuonna 2023 kunta omistaa Kotkatharjun ulkoilualan suurimmalta osin eli harjualueesta 160 hehtaaria. Kotkanpolku ja suurin osa golfalueesta sijaitsevat yksityismailla.

Kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto ulottuu Kanavalle ja golfalueelle, samoin kiinteä 100 Mbit/s laajakaistaverkko. Näitä verkostoja on mahdollista jatkaa Bomila Resort -alueelle.

Bomila Resort Oy on Joroisten Kartano-Golf Oy:n, Oma Osuuskunnan ja Joroisten kunnan omistama matkailuyhtiö, joka rakentaa omistukseensa loma-asuntoja Kotkatharjun alueelle. Ensimmäisten yhdeksän loma-asunnon on määrä valmistua harjoitusviheriön tuntumaan kesällä 2024.

Kotkatharjun kehittämiseen vaikuttaa myös Joroisten Kartano-Golf Oy:n vuonna 2021 laatima Golfalueen kehittämissuunnitelma (seuraava sivu).

Kotkatharju:
GOLFALUEEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2021

Studio Puisto Arkkitehdit:
Aluesuunnitelma 2021.
Tilaja: Joroisten Kartano-Golf Oy.

STUDIO PUISTO
ARCHITECTS LTD.

MARIAKATU 7 A
00170 HELSINKI FINLAND

STUDIOPUISTO.FI
INFO@STUDIOPUISTO.FI

+358 40 823 9509
7 2599522-7

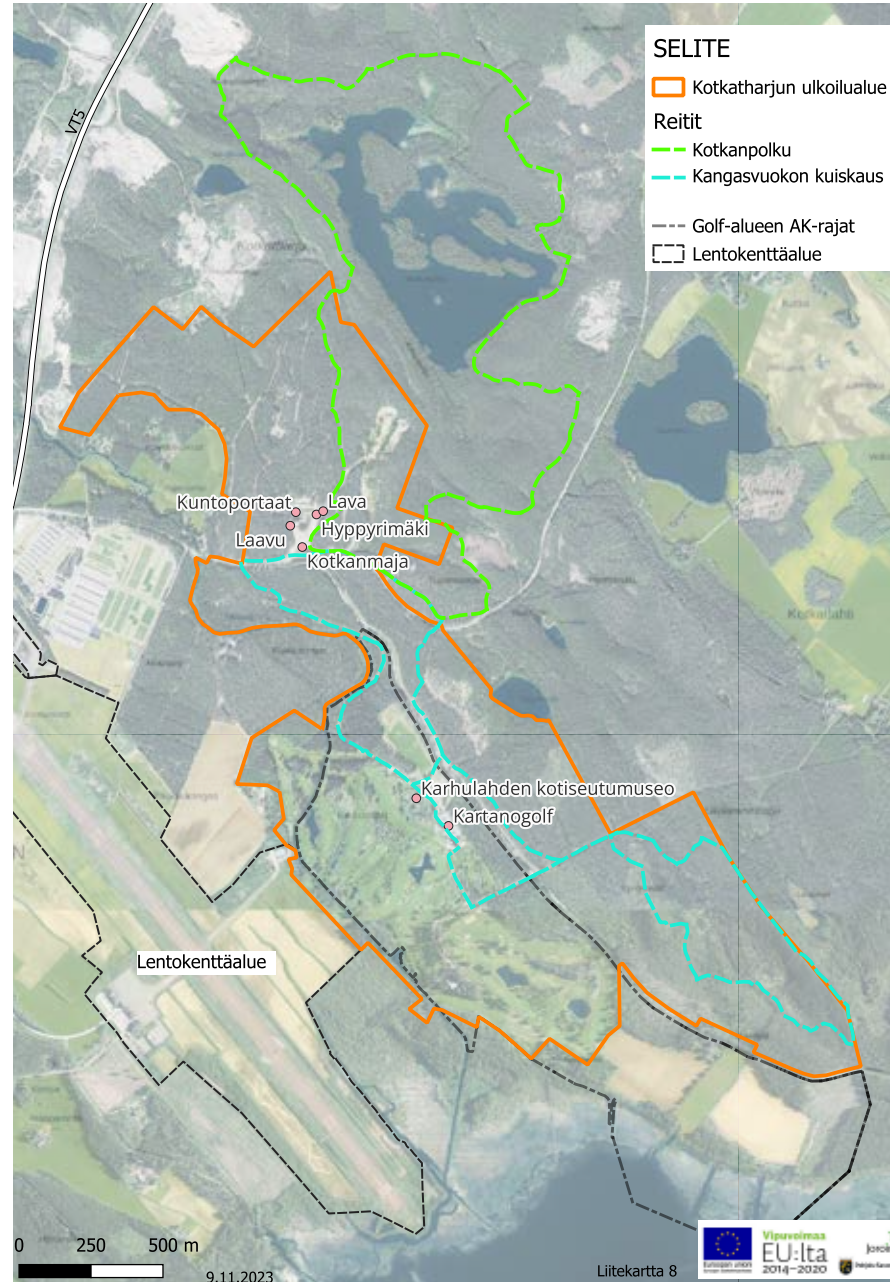

Kotkatharju: Tavoitteet

ULKOILMAELÄMYSTEN KOTKATHARJU KUTSUU

- Kotkatharjun aluetta on kehitetty suunnitelmallisesti vuosia, mutta kävijämäärän ja kaupallisten palvelujen lisääminen edellyttää alueen nostamista yleiseen tietoisuuteen johdonmukaisella markkinoinnilla.
- Markkinointi ja viestintä, aktiviteettien ja rakenteiden kehittäminen sekä yritysten sijoittuminen vaativat hyvää yhteistyötä kunnalta, Visit Joroisilta, yrityksiltä ja kolmannelta sektorilta.
- Kehityskohteita: tunnettuus ja houkuttelevuus, opastus alueelle ja alueella, liikenneturvallisuus, jätehuolto sekä kestävä matkailu, joka vilkastuttaisi kuntaa laajemminkin.

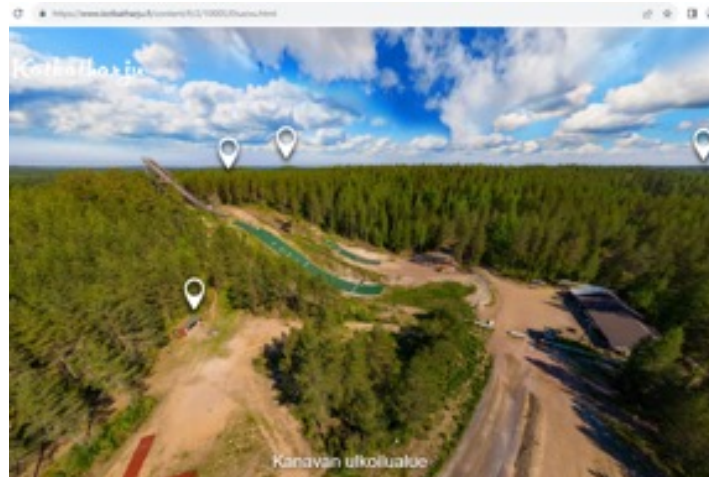
Kotkatharjun alueen kehittämistä tukevat ja ohjaavat myös kunnassa 2023 valmistuva liikuntapaikkaselvitys ja -suunnitelma sekä 2024 valmistuva Kotkatharjun yleissuunnitelman päivitys kehittämissuunnitelmaksi. Kaikki suunnitelmat vievät samaan suuntaan.

Kotkatharju: Tavoitteet

SUUNNITELMALLINEN MARKKINOINTI

- Vuonna 2023 käynnissä olevassa yleissuunnitelman päivityksessä kehittämissuunnitelமாகি tavoitteena on mm. toteuttaa markkinointisuunnitelma, hankkia markkinointimateriaalia sekä lisätä alueen näkyvyyttä eri markkinointikanavissa, sähköisillä alustoilla ja sosiaalisessa mediassa.
- Pohjois-Savon liiton rahoittama EAKR-hanke **Joroisten – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä** hankki Kotkatharjun alueen markkinointisuunnitelman syksyllä 2023. Laadullisen kilpailutuksen perusteella suunnitelman laati Ahooy Creative Oy.
- Markkinointisuunnitelma sisältää tiiviin paikallis-markkinoinnin strategian, markkinoinnin vuosisuunnitelman ja marraskuu 2023–tammikuu 2024 -suunnitelman, visuaalisen ohjeistuksen ja työpaketin Adoben työkaluille, brändinimen *Ulkoilmaelämysten Kotkatharju*, sloganin *Joroislaisten ulkoilmaelämän temmellyskenttä Kotkatharju uudistuu!* sekä konseptin teemoitetuista viesteistä ja somepostauksista. Ulkopuolisille vaikeasti avautuvaa nimeä **Kanava** ei käytetä markkinoinnissa.
- Visuaalinen ilme pohjautuu Kotkatharjun, Kotkanpolun ja Kangasvuokon kuiskauksen logoihin 2023. Kokonaisuus markkinoinnista maastoon on yhtenäinen, sillä kunta merkitsi reitit ko. logoilla varustetuilla opasteilla syksyllä 2023.

- Tavoitteena on, että markkinointisuunnitelmaa voivat käyttää kunnan lisäksi Kotkatharjulla toimivat sidosryhmät kuten yritykset ja kolmas sektori, jotta ulospäin välittyy johdonmukainen ja kutsuva kuva Kotkatharjusta.
- Kotkatharjun – mutta myös koko kunnan – markkinoinnin kehittämiseen kannattaa liittää tapahtumamarkkinointi Visit Joroisten suunnitteleman tapahtumakalenterin avulla.

>> [Lisää Kotkatharjun ulkoilma-alueesta](#)

Kotkatharju: Tavoitteet

YHTEISTYÖ KOTKATHARJUN PYÖREÄSSÄ PÖYDÄSSÄ

Perustetaan Kotkatharjun alueen toimijoiden yhteinen neuvottelu- ja suunnitteluelin, joka varmistaa mm. tiedon tasapuolisen liikkumisen, kaikkien intressien huomioimisen ja johdonmukaisen markkinoinnin.

**Pitkäjänteinen
toiminta varmistettava,
vetovastuu kunnalla**

MIKSI?

- Veto-, pito-, lumo- ja elinvoiman tuki ja työkalu; Kotkatharju ja Joroinen
- Alueen kokonaisvaltainen kehittäminen: ulkoilu, liikunta, kulttuuri, matkailu

KUKA?

- Mukaan kunnan, Visit Joroisten sekä alueen yritysten ja järjestöjen edustajat
- Mukaan myös palvelujen tarjoajia, maanomistajia (myös rajanaapurit) sekä aktiiviharrastajia

MILLOIN?

Kokoontuminen vähintään kerran vuodessa, aloitus 1/2024

MITÄ PÖYDÄLLÄ?

- 1 Alueen kaikkien toimijoiden investointi- ja toiminta-suunnitelmat
- 2 Aktiviteettien, tapahtumien ja museon vuosisuunnittelu
- 3 Viestinnän, markkinoinnin ja matkailupakettien suunnittelu
- 4 Seuraavat kehittämis-kohteet ym. >>

Kotkatharju: Tavoitteet

TUNNETTUUS JA SAAVUTETTAVUUS

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus-arvio €	Toteutus
Reitit, aktiviteetit ja palvelut verkkoon, esim. Visit Finlandin Datahub , Retkikartta.fi , Retkipaikka.fi Matkalla Suomessa ja mahd. myöh. Luontoon.fi , (Outdooractive on)	Tunnettuus, houkuttelevuus, markkinoinnin tuki. (Luontoon.fi-portaali uudistumassa, mahd. muutkin kuin Metsähallituksen kohteet mukaan)	X (liik.paikkasuunn.) + Visit Joroinen + alueen toimijat, pyöreä pöytä	-	1500 €/v	2024
Infotaulu Jari-Pekan pihalle	Näkyvyys, n. 500 000 kävijää/v	X + mahd. Visit Joroinen + pyöreä pöytä	Osto	Valaistu juliste 120x180 2-puol. n. 4000. Digi 55” säänkestävä n. 13 000 +perustukset. Isommat n. 20–30 000.	2024
Kotkatharju.fi -sivuston uusiminen	Ei toimi mobiililaitteissa, sisältö vanhentunut, ilmakuva 360° hyvä.	X + mahd. Visit Joroinen + pyöreä pöytä	Osto	5–10 000 €	2024
Opastus valtateiltä, satamasta ja lentopaikalta: ulkoilu, museo, aktiviteetit, Kartanogolf, myöh. Bomila Resort ja glamping?	Houkuttelevuus, tunnettuus, saavutettavuus, liikenneturvallisuus, markkinoinnin tuki	X + ELY-keskus + Kartanogolf + Bomila Resort + pyöreä pöytä	Viitat	1000 €	2024
Täydelliset, ympärivuotiset yhtenäiset Kotkatharju-alueinfokartat Kotkanmajalle ja museon luo: wc:t, p-paikat, jätehuolto, vesipisteet, reitit+ lähdöt, esteettömät, museo+ ja golf kohteineen, ravitsemus, myös Joroisten palvelut esiin	Houkuttelevuus, turvallisuus, kyky pitää kävijät alueella ja saada heidät palaamaan. Poistetaan pelkoja: eksyminen, ulkoilun ja luonnossa olon vaikeus > helppo ja mukava kaikenikäisten ja ryhmien paikka	X + Kartanogolf + mahd. Visit Joroinen + pyöreä pöytä	Kartat	500 €	2024 > päivitettävä alueen kehittymisen myötä, esim. tuleva majoitus

Kotkatharju: Tavoitteet

VILLI IDEA: LUKITTAVIA VIHREÄLLÄ SÄHKÖLLÄ LATAAVIA POLKUPYÖRÄTALLEJA, JOISSA ALUEEN PALVELUJA KÄYTTÄVIEN ASIAKKAIDEN PYÖRÄT SÄILYVÄT. YRITYSPOTENTIAALI.

JÄTEHUOLTO JA LIIKENNETURVALLISUUS

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus-arvio €	Toteutus
Wc- ja kemssaratkaisut: alueen kasvava käyttö, museo, mahd. tuleva camping ja/tai glamping, yhteinen puutarhajätteen paikka/keruu	Ympäri- käyttö (esim. frisbeegolf ja mahd. glamping) ja museo. Kokonaisratkaisu ympärylläpito. K-S ympäristötoimi: pohjaveden puhdistus turvattu, ks. leirintä-alue-säädökset ja majoitustoiminta	X + Kartanogolf + pyöreä pöytä + alueellinen vastuu-museo = P-S kulttuurihistoriallinen museo	X		2025
Jätehuollon kehittäminen tai vähintään informointi nykyisistä palveluista ja Joroisten ekopisteistä, roska-astioita frisbeegolfradoille	Käyttäjämäärän kasvu lisää jätemäärää. Keski-Savon ympäristötoimi suosittelee jätehuoltosuunnitelmaa, joka ehkäisee roskaamista.	X + Keski-Savon jätehuolto Ilky + mahd. toimija	X/yritys	Suunnitelma Rakenteet tiedot tulossa	2024
Pysäköintialueet: opastus ja merkinnät P1, P2 tms.	Turvallisuus ja pysäköinnin helpottaminen mahdollisimman lähelle käytettäviä palveluja.	X + Kartanogolf + pyöreä pöytä	Opasteet	1000	2024
Kotkatlahdentien turvallisuus: nopeus, kevyt liikenne, valot	Alueen kehittyminen ja vilkastuminen lisää liikennettä	X + ELY-keskus + pyöreä pöytä	X		2025
Selvitetään kevyen liikenteen turvallista kulkua Kotkatharjulle ja -harjulla (myös Saimaan reitti >)	Liikenneturvallisuus, alueen vilkastuminen, 2 siltaa ilman kevyen liikenteen väylää, Kerisalonsaarentien ylitys/alitus.	X + ELY-keskus + yritykset?		+/- 200 000	202x > Rahoitus, yritykset

Kotkatharju: Tavoitteet

VILLI IDEA: NUORILLE TÖITÄ JA LUKION YRITTÄJYYSPAINOTUS: NY-YRITYS-/YRITYKSIÄ TUOTTAMAAN ESIM. LASTENHOITOA JA AKTIVITEETTEJA SESONKIAIKANA KOTKATHARJULLE, MYÖS ESIM. (FRISBEE-)GOLFFAREIDEN LAPSET SAIMAAN REITTIÄ SATAMAAN UIMAAN TAI UIKKARIBUSSILLA UIMAAN/UIMARANTA-KIERROKSELLE NY-VALVOTUSTI.

KESTÄVÄ MATKAILU JA ELINVOIMA

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus-arvio €	Toteutus
Majoituskapasiteetin lisääminen: Bomila Resort Oy:n 9 loma-asuntoa 2 hlöille = 18 vuodepaikkaa (myöh. 12 x 2-4 vuodepaikkaa lisää)	Välttämättömyys matkailun kehittämiseksi tapahtumien, aktiviteettien ja Kotkatharjun oheen	X infra ja Bomila Resort Oy	Yritys operoi	Infra 70 000, Bomila n. 850 000 (JTF-tuki 40 %)	2023 > (Loput 12 mökkiä 2028 >)
Majoituskapasiteetti: mahd. glam-ping-alue, esim. 4x4=16 vuodepaikkaa, osa näköalapaikan lähelle tai muuhun uniikkiin kohtaan	Välttämättömyys, pienellä investoinnilla petipaikkoja väh. kolmeen vuodenaikaan, hyödynnetään kierätysmateriaalia, kestävä matkailu	X + Savonia-AMK-opin-näyte > mahd. liittää eri yritysten toimintaan eri puolille kuntaa/uusi yritys	Yritys tai yritykset operoivat	Opinnäytetyö kesken, arviointi sen pohjalta	2024 >
Majoituskapasiteetti: nykyiset loma-asunnot > AirBnB, esim. yht. 50 vuodepaikkaa	Joroisissa n. 1000 loma-asuntoa, haluavatko omistajat antaa ne osin vuokratyönsä?	Visit Joroinen	Yritys, mökki-välitys, muu?		2025 >
Aktiviteettien ja palvelujen tuoteistus, esim. ”kokoa ulkoilusta ja kulttuurista mieleisesi päivä”	Perheille ja seurueille tekemistä, vaikka esim. golf vetäisi alueelle	Visit Joroinen + pyöreä pöytä: yritykset + seurat + X (museo)	Yritykset ja seurat operoivat		2025 >
Kaupalliset toimijat kehittävät Kotkatharjua, esim. MaRa, ohjelmapalvelut, hyppyrimäki, välinevuokraus, Kotkanmajan kahvilapalvelut, pop-up-kioskivaunu	Golf- ja frisbeegolfkävijöiden määrä kasvussa. Kasvun jatkuminen ja infran, aktiviteettien ja palvelujen tarjonta mahdollistaa kannattavan liiketoiminnan	Yksi tai useita eri yrityksiä, mahd. kumppaneita 3. sektorilta	Yritykset operoivat		2028 >

Kotkatharju: Tavoitteet

PAIKALLISKULTTUURI JA KESTÄVÄ LIKKUMINEN

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus-arvio €	Toteutus
<i>Mäkihyppytorni</i> näköalapaikaksi ja mäkihyppykurssit. Kesällä ohjattu mäenlasku alastulorinteessä.	Mahdollisuus kokea Joroinen korkealta. Aktiviteetteja huimapaille.	Turvallisuus ja vastuut selvitettävä. Joroisten Mäkihyppäjät ry, ohjelmavalv.yritys	Yritys (ja seura?)		2024 >
QR-koodeilla opastettua ulkoilua, (porras)jumppaa, maantiedettä ja kulttuuria Kotkatharjulla ja lähialueella, myös podcasteja ja pyöräretkiä	Omaehtoisuus kiinnostuksen mukaan. Erityispiirteet esiin: museo, Kotkatharjun ja Joroisselän luonto, kylät, merkkihenkilöt. Glamping. tarinat yhdistyvät ympäristöön.	X + mahd. Visit Joroinen + yritykset, järjestöt, kyläyhdistykset	Myöh. yritykset ja järjestöt	QR-tuotanto hankkeella?	2025 >
Kotkatharjun yhdistäminen ylikunnallisiin maastopyörä-reitteihin, esim. Pieksämäen vedenjakajareitistö+Varkaus	Maastopyöräilyn suosio, kestävä matkailu, nostetta yhteistyöllä ja harrastajien keskinäisellä tiedonvaihdoilla, <i>esimerkki</i>	Visit Joroinen			2025
Reitit: geologinen-/luontopolku sekä lasten/nuorten muuttuva kulttuuripolku (QR-koodein)	Museo, kulttuuri ja kotiseutu -illan ja -kyselyn toivotuimmat. Tarjonnan monipuolistaminen.	X + pyöreä pöytä	X	QR-tuotanto hankkeella?	2025
<i>Kotkatharjun satumetsä</i> , yrittäjävetoinen luontoaktiiviteettialue	Härkää sarvista -ideakilpailun voitto 2022, lasten ja lapsiperheiden houkuttelu.	Yritys + mahd. Visit Joroinen + tarv. pyöreä pöytä	Yritys operoi		2027
<i>Karhulahden kotiseutumuseon</i> kehittäminen, uudet näyttelyt paikallishistoriasta, esim. kasvihuoneviljelyn tai sokerin historia, opastus, esite, toimintapäivät, digisisältö ym. Elinkeinojen historiaa esille muualle.	Lisä- ja taustatietoa Karhulahden kotiseutumuseon kehittämissuunnitelmassa Tuki matkailulle+ohjelmavalvluille sekä kuntamarkkinoinnille ja yritysten sijoittumiselle	X + Museovirasto + alueellinen vastuumuseo + Joroisten Kotiseutuyhdistys/ uusi museoyhdistys/ yritys	Yhdistys/yritys operoi ja mahd. myy yhteisöllisyys-, kahvila- ja kultt. palveluja	Kehittämishanke?	2024 > Yhdistys/yritys 2026 >

Kotkatharju SWOT

SISÄINEN YMPÄRISTÖ

VAHVUUDET

- Monipuolisuus
- Golfissa, frisbeegolfissa ja mäkihypyssä rakenteineen potentiaalia
- Vetovoimainen, palkittu, ympäristötietoinen golfkenttä ja ravintolapalvelut
- Ulkoilu ja kulttuuri näköetäisyydellä, yhteiset tukipalvelut mahdollisia
- Matkailukehittämisen suunnitelma
- Luontomatkailutrendin kasvu
- Saavutettavuus: 5-tie, 23-tie, seututiet, Joroisten satama, lentopaikka, rautatie
- Karhulahden kotiseutumuseo
- Tuore markkinointisuunnitelma

ULKOINEN YMPÄRISTÖ

MAHDOLLISUUDET

- Maailman, talouden ja matkailun kehitys Kotkatharjun kasvavan tunnettuuden hyödyntäminen matkailun lisäksi kunta-, yritysten sijoittumis- ja lukiomarkkinoinnissa
- Museon kasvuun ja kehittymisen mahdollisuudet golf- ja ulkoilusynergian vuoksi
- Saavutettavuus: Opasteet ja Saimaan reitti

HEIKKOUEDET

- Viestintä- ja markkinointiresurssien rajallisuus ja jatkuvuus (henkilöstö, raha)
- Visit Joroisten rajalliset resurssit (0,5 htv 2025 loppuun asti)
- Alue vielä tuntematon, vaikea löytää ja saada ajantasaisia tietoja
- Kotkatharju.fi-päivitystarve
- Saavutettavuus julkisin kulkuvälinein valtatieltä

UHAT

- Maailman, talouden ja matkailun kehitys
- Rahoituksen saatavuus kehittämisinvestointeihin
- Muu maanomistus alueen laajentamista ajatellen

Saimaan reitti ja luontotorni

Saimaan reitti ja luontotorni: Tavoitteet

TURVALLINEN, KESTÄVÄ JA HOUKUTTELEVA ULKOILU

Kestävän liikkumisen Saimaan reitti yhdistäisi Joroisten sataman ja Kotkatharjun alueen. Se lyhentäisi noin 3 kilometrillä kevyen liikenteen kulkua Kotkatharjulta satamaan.

Ulkoilureitti parantaisi etenkin sataman saavutettavuutta ja houkuttelevuutta sekä matkailualueena kehittyvän Kotkatharjun yhteyttä Saimaalle.

Saimaan reitin varrelle suunniteltu opastus ja luontotorni voisivat palvella luonnon, luhdan, lintujen, lentokoneiden ja sääilmiöiden seuraamista sekä jakaa tietoa alueesta.

Lisätietoa **Saimaan reitin ulkoilureittisuunnitelmassa**.

SUUNNITELMA JA KUSTANNUSARVIO

Sitowise Oy laati syksyllä 2023 **Joroinen – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä** -hankkeelle suunnitelman Saimaan reitistä ja sen varteen tulevasta tornista

Suunnitelma sisältää noin 1,9 kilometrin mittaisen, kivituhkapäällysteisen ulkoilureitin, kolme puusiltaa, ruuvipaaluille perustettavan noin 5 metrin korkuisen lintutornin, neljä opastaulua, Nuotniementien oikaisun golfkentän lähellä sekä lentokentän vanhan suoja-aidan purkamisen ja uuden aidan rakentamisen, jotta uusi aita saadaan noin viisi metriä lähemmäs kiitorataa.

Kokonaiskustannusarvio on 214 800 (alv 0), josta lintutornin osuus on 42 000 euroa.

Saimaan reittiä ja luontotornia voisivat käyttää joroislaiset ulkoilijat sekä Kotkatharjulla kävijät kuten golfaajat, frisbeegolfaajat ja museon asiakkaat ja tulevaisuudessa majoittuvat lomalaiset.

Saimaan reitti voisi virkistää myös sataman ja lentopaikan käyttäjiä – myös vierasveneilijöitä ja muualta tulevia siviili-ilmailijoita – sekä hyvien opasteiden perusteella myös valtatie 5:n liikennevirrasta virkistäytymään poikkeavia autoilijoita.

Käyttäjää voisi olla tuhansia vuosittain.

Ulkoilureittisuunnitelma 1: 7 500

Saimaan reitin suunnitelman on laatinut Sitowise Oy.

Joroisten satama

Nykytila: Joroisten satama

Joroisten satama (ennen Haapalahden satama) sijaitsee Vuoksen vesistön Saimaan Haukiveteen kuuluvan Joroisselän luoteisrannalla noin 2,8 km päässä Joroisten kunnan keskustasta.

Vesitse Joroisten satamaan saavutaan Savonlinna–Varkaus-laivaväylältä Haukiveden Kuokanselältä paikallis-veneväyliä. Kyseessä ei ole syväväylä, ja Puomilansalmen sillan aukko on vain 2,5 metriä korkea. Joroisten satamasta on matkaa Linnansaaren kansallispuistoon Järvisydämeen 23 kilometriä.

Isojen veneiden yhteys Saimaan syväväylältä Joroisiin on ainoastaan Tahkorannan satamayhdistyksen hallinnoimaan Tahkorannan satamaan, jonne on Joroisten satamasta vesitse matkaa 20 kilometriä. Tahkorannan satamassa kiinteistön pienuus rajoittaa sataman toimintojen ja palvelujen kehittämistä kuten venepaikkojen ja traileripysäköinnin lisäämistä. Tahkorannan sataman vieressä toimii myös Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen pudotuspaikka.

Joroisten satamaan kuljetaan maitse valtatieltä 5 yhdystietä 15330 (Lentoasemantie), jolta käännetään sora-tielle satamaan. Lähin matkustajia palveleva rautatiease-ma on Varkaudessa noin 17,5 kilometrin päässä. Sataman ja Kotkatharjun ulkoilualueen välille suunniteltu kevyen liikenteen ulkoilureitti eli Saimaan reitti lyhentäisi kohteiden välimatkaa ja palvelisi niin matkailua kuin paikallisia-kin. Ilmateitse satamaan voi saapua vesilentokoneella tai laskeutumalla linnuntietä noin kilometrin päässä sijaitse-valle valvomattomalle [Varkauden lentopaikalle](#).

Kunta ylläpitää, kiinnostus kasvaa

Sataman ylläpito siirtyi vuoden 2021 alusta Joroisten Vene-seura ry:ltä Joroisten kunnalle, ja venepaikkojen kysyntä on vilkastunut, esimerkiksi vuonna 2023 vuokrattuna oli 64 venepaikkaa 81:stä. Kunta uusi nyt satamakäytössä olevan alueen pinnat sekä tierummun 2021. Lastauslaituri ja sen päässä olevat venepaikat 66–81 ovat 1980-luvulta, pienveneiden laituripaikat noin vuodelta 2000. Satamassa ei ole kaupallisia palveluja.

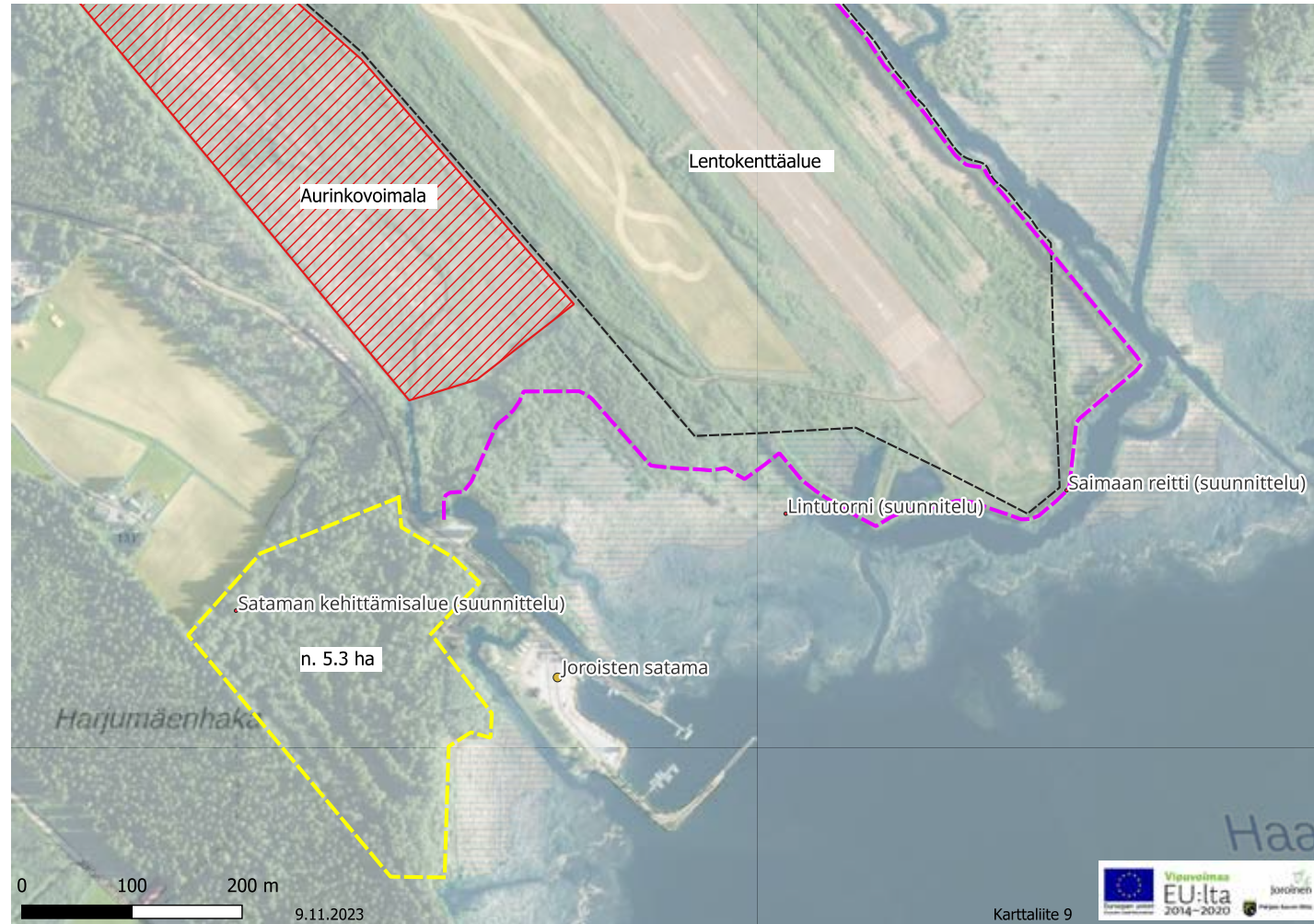
Sataman n. 5,3 hehtaarin kehittämisalueen maaperä on osin kostea ja pienvesien halkomaa, joten sen rakennet-tavuus on tutkittava erikseen. [Kirkonkylän osayleiskaava](#) sallii satama-alueelle käytön kannalta tarpeelliset raken-nelmat. Alueelle tulee vesijohto ja Joroisniemen suunnasta sähkö. Viemäriinjaa ei ole. [Tietoliikenteen](#) kiinteän laaja-kaistan saatavuus on selvitettävä; mobiiliverkon nopeus oli 5G 100 Mbit/s 30.6.2023.

Joroisselän ekologinen tila on vuonna 2023 tyydyttävä, mikä voi heikentää vesistön vetovoimaa virkistyskäyttäjien näkökulmasta. Ekologista tilaa pyritään parantamaan jatkuvasti, ja tavoitteena on hyvä ekologinen tila vuoteen 2027 mennessä.

Joroisten satama: Tavoitteet

SUJUVASTI SAIMAALLE

- Lisätään sataman tunnettuutta ja saavutettavuutta viestinnällä ja markkinoinnilla.
- Parannetaan sataman infraa ja palveluja veneilyn, kalastuksen ja ohjelmalvelujen tukemiseksi.
- Seurataan veneilyn suosion ja matkailun kehittymistä sekä edistetään Joroisselän ekologisen tilan parantumista tyydyttävästä hyväksi.
- Lisätietoa ja taustatietoa **Joroisten sataman kehittämissuunnitelmassa**.

Joroisten satama: Tavoitteet

TAVOITTEET: TUNNETTUUS JA SAAVUTETTAVUUS 1/2

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus-arvio €	Toteutus
Satamaan vievälle tielle nimi, satamalle tarkka osoite, opasteet Vt-5 ja seututiet 455 ja 464	Houkuttelevuus, saavutettavuus, tunnettuus, turvallisuus	X + P-S ELY-keskus	Tarvikkeet	1000 €	2024
Sataman sijainti ja reittiopastus Google Mapsiin	Tunnettuus, saavutettavuus, turvallisuus, Mapsin suosio	x	-	0	2024
Satama ja Saimaa joroinen.fi:hin, esim. Joroinen, kuntatieto ja hallinto	Vesistöyhteydet näkyviin niitä tuntemattomille, potentiaaliset muuttavat henkilöt ja yritystoiminta	x	-	0	2024
Satama ja Saimaa matkailijoille esim. visitjoroinen.fi/nae-koe/	Tunnettuus, löydettävyys, aktiviteetit kuten kalastus esiin, matkailun kasvu	X + mahd. Visit Joroinen	-	0	2024
Satama ja Saimaa lentopaikan käyttäjille	Uusi, kasvava käyttäjäryhmä, valtak, jopa kv. käyttäjiä	X + JoWa Aviation Oy	-	0	2024

Joroisten satama: Tavoitteet

Joroisten satama ei näkynyt syksyllä 2023 oikein [Google Mapsissa](#)

TUNNETTUUS JA SAAVUTETTAVUUS 2/2

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus- arvio €	Toteutus
Sataman ja Saimaan markkinointi veneilijöille, kalastajille, melojille, esim. VeneilySaimaa -tuotteet, Vierassatamat.fi -sivustolle palvelut ja oikea yht.hlö, Venelehden satamatietojen ja veneluiskatietojen päivitys	Tunnettuus, saavutettavuus, tulevaisuudessa kaupallisten palvelujen kysynnän lisääminen	X + mahd. Visit Joroinen	X	Arvio 0–5000 e riippuu halutusta laajuudesta	2024 >
Markkinointi asiakkaille: Linnan-saaren kansallispuisto , Järvisydän ja Bomila Resort	Tunnettuus, kestävä matkailu, saavutettavuus, etäisyys 2–20 km	X + mahd. Visit Joroinen	-	2000 €	2027
Selvitetään Kumikanavan markkinointi Päijänne/Saimaa	Sijainti, valtatie, maitse uusi maitse saapuva käyttäjäryhmä satamaan	X + mahd. Visit Joroinen	-		2025
Lentopaikan aktivointi, vesitasot, harrasteilmailu, suur tapahtumat	Tunnettuus, kävijämäärät laajasti alueelle ja palveluihin	X + mahd. Visit Joroinen	Yritys operoi	0	2024

Joroisten satama: Tavoitteet

SAAVUTETTAVUUS ERI KULKUTAVOIN

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus- arvio €	Toteutus
Ulkoilureitti Saimaan reitti kevyelle liikenteelle (ei esteetön) ja luontotorni	Houkuttelevuus, saavutettavuus: matka Kotkatharjulta satamaan lyhenee 3 km. Lintutorni + luontotorni (kosteikko+ myrskyt), ”lentotorni” lentokonespottaajille	X	X	172 800 €+ 42 000 €, mahd. JTF-rahoitus 70 %	2024
Melontareitti + retkisatama (?) ja tuotteistus Linnansaaren kansallispuistosta, esimerkki	Kestävä matkailu, uudet käyttäjäryhmät, lyhyet etäisyydet, tunnettuus	X + mahd. Visit Joroinen	X	Kehittämishanke?	2025
Lentopaikan aktivointi, harrasteilmailu, suurtapahtumat	Tunnettuus, kävijät laajasti alueelle ja palveluihin, myös lentopaikalle vesiteitse	X + mahd. Visit Joroinen + JoWa Aviation Oy	Yritys operoi	0	2024 >
Mahdollinen vesilentokoneiden nousu- ja laskeutumisaikapaikka, esim. ruopattu 50 m hiekkaranta/laituri	Varkauden Lentokerhon toiminta, näytävyyys, kiinnostavuus	X + JoWa Aviation Oy + Varkauden Lentokerho	Yritys ja yhdistys operoivat	Karkeat arviot: hiekkaranta 50 000 €, laituri 15 000 €	2024

Joroisten satama: Tavoitteet

RAKENTEET, PALVELUT JA YMPÄRISTÖ

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus- arvio €	Toteutus
Jätehuoltosuunnitelman päivitys, sis. septi- ja pilssivedet ja tarvittaessa saarimökkiläisten aluekeräyspiste > mahd. lajittelu+jätekatos	Keski-Savon ympäristötoimi: päivitys 5 v välein, muutokset huomioon. <i>Ohjeet ja täsmennykset</i>	X	X?		2024
Jätehuoltosuunnitelma, sis. septi- ja pilssivedet ja tarvittaessa saarimökkiläisten aluekeräyspiste > mahd. lajittelu+jätekatos	Houkuttelevuus, turvallisuus, vuokratulojen kasvu, monikäyttöisyys: veneily, melonta, luonnon seuraaminen, glamping?	X	X	5–50 000 € ? Laajuus ratkaisee	2025
Venepaikkojen (myös vieras-) digitaalinen varaus- ja maksujärjestelmä	Käytön helppous (> tunnettuus), mahd. oman työn vähentäminen, venepaikkatuoton kasvattaminen	X + Savonia AMK?	Yritys operoi	Perustamis- ja vuosikustannus 5 000 € + 1 000 €/v.	2025

Joroisten satama: Tavoitteet

ELINVOIMA, VETOVOIMA JA LUMOVOIMA

Toimenpide	Perustelu	Oma työ + mahd.kumppanit	Ostopalvelu	Kustannus- arvio €	Toteutus
Lentokentänojan kosteikko ja sen sekä luonnon, luonnonhistorian ja linnuston tuotteistus ("kaislikkolive"?)	Houkuttelevuus, saavutettavuus, tunnettuus, turvallisuus	X + ProJoroisselkä + mahd. Visit Joroinen	X	Hanke vireillä	2024?
(Särki-)kalastukseen ja vesistön tilaan liittyvät ohjelmalvelut, aktiviteetit ja mahd. ammattikalastuksen lisääminen	Joroisselän tila, kestävä ja kehittävä matkailu, kalastus-veneilijöiden houkuttelu, Saimaan markkinointi, "kalafile hileeseen ja loma-asuntoon kokkaamaan"	X + ProJoroisselkä ry + Itä-Suomen Kalaleaderin/ Savonluotsi Leader ry ym. +matkailu- ja ohjelmav. yritykset	Yritykset operoivat	Hanke? Tukimahdollisuudet Leader+ yritysinv. P-S ELY	Kosteikon tilanne?
Kuljetuspalvelu: rakennus- ja ruokatavaroita ym. saariin	Satamakysely, hieman maksuvalmiutta	Yritys	Yritys operoi		2024–2027
Moderni kalamaja/infopiste/ vuokrauspiste + jäähilekone, mahd. kahvio tai pop-up-kioskivaunu > paikan varaus	Jos veneily, kalastus, matkailu, sataman käyttö ja kalastusohjelmav. kasvavat	X ja yritys ja mahd. 3. sektori, uusiutuvan energian kioski Savonia AMK?	Yritykset ja/tai järjestöt operoivat	Avustus?	
Glamping-alue kehittämisalueelle Savonia-AMK-opinnäytetyön pohjalta, esim. 4 majoitusyksikköä =n. 16 vuodepaikkaa	Ainakin kolmen vuodenajan majoituskapasiteettia pienellä investoinnilla: sijainti, vesistö, luonto, lentopaikka, kalastus, suurtahtumat	X + mahd. yritys/yritykset + mahd. Visit Joroinen	Yritys operoi	Opinnäyte kesken > arvio. Kierrätysmateriaalia rakentamiseen	2025

Joroisten satama SWOT

SISÄINEN YMPÄRISTÖ

VAHVUUDET

- Saimaa
- Saavutettavuus: 5-tie, 23-tie, seututiet, lentopaikka, rautatien läheisyys
- ProJoroisselkä-yhdistys ja -toiminta
- Lihasvoimin monimuotoiseen luontoon
- Kalakanta, viitasammakko, linnusto ym.
- Monipuoliset harrastusmahdollisuudet
- Sauna ym. palvelut, tilaa uusillekin toiminnoille

HEIKKOUEDET

- Viestintä, markkinointi (mm. Saimaa) ja niiden resurssointi
- Visit Joroisten rajalliset resurssit (0,5 htv 2025 loppuun asti)
- Joroisselän ekologinen tila
- Kehittämisen rajat: Puomilansalmi, ei syväväylää
- Kaupallisten palvelujen vähäisyys (satama+Joroinen)

ULKOINEN YMPÄRISTÖ

MAHDOLLISUUDET

- Maailman, talouden ja matkailun kehitys
- Lähikuntien matkailumagneettien käyntikohde
- Uusien yritysten saaminen
- Synergia lentopaikan kanssa, esim. hallien käyttö, ilmailijoiden virkistytymistarpeet
- Saimaan reitti+lintutorni
- Kotkatharjun tunnettuuden ja kävijämäärän kasvu

UHAT

- Halu ja sitoutuminen kehittämiseen
- Lähialueen houkuttelevammat satamat
- Maailman, talouden ja matkailun kehitys
- Ilmastonmuutos, esim. vaatimukset rakenteille ja mahd. ympäristökatastrofit
- Vaikeus saada investointeja ja rahoitusta

Joroinen – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä

Hanketiedot:

Joroinen – vihreän teknologian ja
kestävän matkailun edelläkävijä

Toteutusaika: 15.8.2022–31.12.2023

Toimintalinja: 8. REACT-EU:n EAKR-toimenpiteet

Erityistavoite: Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan
kehittäminen erityisesti digitalisaation ja
hiilineutraaliuden edistämiseksi

Rahoittaja: Pohjois-Savon liitto

Budjetti: 187 500 e, josta EAKR + valtio 80 %
ja Joroisten kunta 20 %

Toteuttajat: Projektikoordinaattori 1.12.2022–31.12.2023
Projektiassistentti 17.4.–17.10.2023